№ 50 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאדזשער טאגעבלאט

הײנט 6 זײטען

רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פיעטריקאווער 16. טעלעפאנען פון: רעדאקציע 10057, פון אדמיניסטראציע 10047. | דאנערשטאג פ' משפטים, כ"ט שבט תר"צ | 27 lutego 1930 r. | 23-טער יאהרגאנג.

שטורמישע זיצונג פון דער מיליטערישער קאמיסיע

ענדעקישע און ב.ב.'ישע דעפוטאטען זענען זיך מכבד מיט פעטש

ב.ב. דעפוטאטען זאגען זיך אפ פון ווייטערדיגער מיטארבייט אין דער קאמיסיע

וו א ר ש א, (טעלעפאניש) אויף דער זיצונג פון דער מיליטערישער קאמיסיע ניים סיים, איז היינט געקומען צו שטורמישע סצענעס.

דאס איז געווען די ערשטע זיצונג פון דער קאמיסיע אונטער'ן פארזיץ פון נייעם פרעז. דעפ. פאיאנק (פ.פ.ס.) נאכדעם, ווי דער פריהערדיגער פרעזעס רעפ. קאשטשאלקאווסקי ב. ב. האט זיך דעמאנסטראטיוו אפגעזאגט פון זיין אמט: אויפ'ן סדר היום האט זיך געפונען דער ענדעקישער פארשלאג וועגען נא-וועליזירען דעם ארטיקעל 157 פון דער מיליטערישעס שטראף-פראצעדור, וואס ערלויבט צו ארעסטירען א אנגעקלאגטען אפיציר אויפ'ן בעפעהל פון פולק-שעף.

פאר'ן צוטרעטען צו דער טאג-ארד-נונג האט גענומען א ווארט דעפוטאט בורדא (א פראק), וואס האט אפגעגעבען א ערקלערונג געגען דעפ. פאיאנק, וועלכער האט אין דער קאמיסיע געפא-דערט צו פערקלענערען די ארמעע מיט 60 טויזענד זעלנער. ער האט איהם ווערביי געזידעלט מיט אזוינע עפיטע-טען, ווי לאבוז, פחדן און ליגנער און געפאדערט זיין ערקלערונג אריינצו-טראגען אין פראטאקאל.

דעפ. דאמבראווסקי (נ. ד.) זאגט, אז די סאנאציע-לייט זענען תמיד ארויס-געטרעטען געגען זייערע געגנער. אפילו אויב זיי האבען געטראגען א אפיצירען-מונדיר און פירט אויס אזא מין ארויס-טריט, ווי פון דעפ. בורדא אויף דער פריהערדיגער זיצונג מאכען אונמעגליך יעגליך צו טראקטירען דעם ענין.

רעפּוט. קאשטשאלקאווסקי (ב. ב.) איז מודה, אז אזוינע ארויסטריטען ברענגען שאדען דעם מיליטער און, אז דאס איז געווען זיין שולד פאראוואס ער האט דאן נישט גערופען צו ארדנונג רעם רעפּוט. טראמפטשינסקי.

רעפּוט. בורדא לייגט דאן אר אויס-צוקלויבען רעפּוט. טראמפטשינסקי'ן אלס סעקרעטאר פון דער קאמיסיע. רעפּוטאט קאזלאווסקי (ב.ב.) איז געגען דעם פארשלאג און טרעט צוגלייך ארויס זעהר שארף געגען רעפּוט. טראמפּ-טשינסקי'ן. צוו. אנד. ווארפט ער איהם פאר, אז בעת דער מלחמה האט ער בע-קומען א דאנק פון קייזער ווילהעלם, פאר שטיצען די דייטשע ארמעע בעת'ן קריג.

רעפּוט. לאזארסקי (ב.ב) זאגט, צו רעפּוט. טראמפטשינסקי, איהר האט געשטיצט די דייטשען און יעצט הילט איהר זיך איין אין א מאנטעל פון חשי-בות."

דער ענדעקישער רעפּוט. דאמבראווי-סקי שרייט דאן אויס אין צארן צו רע-פּוטאט לאזארסקי'ן: „איהר זענט א שוטה". רעפּוט. לאזארסקי מעסט דאן אפ דאמבראווסקי'ן א פערדיגען פאטש. דאמבראווסקי בלייבט אויך נישט שול-דיג און גיט איהם צוריק א פאטש.

צוליב'ן גרויסען טומעל ערקלערט דער פארזיצענדער א הפסקה.

נאך דער הפסקה רופט דער פאר-זיצענדער די דעפּוטאטען דאמבראווסקי און לאזארסקי צו ארדנונג.

דאן טרעט מען צו בעטראכטען דעם ענדעקישען פארשלאג וועגען ענדערען דער ארט. 175 פון דער מיליטערישער שטראף-פראצעדור.

נאך א קורצער דיסקוסיע, ווערט דער דאזיגער ארטיקעל געענדערט אויף אזא אופן, אז דאס מיליטערישע געריכט קען אנווענדען ארעסט לגבי א אפיציר, אויב עס איז פארהאן א מורא, אז דאס לאזען איהם אויף דער פריי קען שאדען דער מיליטערישער דיסציפלין. אזא ארעסט קען אבער נישט דויערן לענגער ווי צוויי חדשים.

פאר'ן שליסען די זיצונג ערקלערט דע-פוטאט סאמפטשינסקי (ב.ב.), אז די רעפּוטאטען פון ב.ב. אלע געוועזענע אפיצירען זאגען זיך אפ מיטצואַרבייטען אין דער מיליטערישער סיים-קאמיסיע, כל זמן פרעזעס פון דער דאזיגער קא-מיסיע וועט זיין דעפּוט. פאיאנק.

זיצונג פון די קאמיסיעס

וו א ר ש א, 26. (טעל.)

היינט האבען אויך אפגעהאלטען זי-צונגען א רייה אנדערע סיים קאמיסיעס. די בודזשעט קאמיסיע האט בעטראכט די פראגע וועגען רעכנונגס-אפשליסונגען און א רייה פארשלאגען פון די רעפּוּ-טאטען. אויף דער נאכמיטאג-זיצונג איז בעטראכט געווארן די פראגע וועגען דער ווירטשאפט און די קראנקען-קא-סעס.

אויסער דעם איז פארגעקומען א זי-צונג פון דער אויסערן-קאמיסיע אין דער אנוועזענהייט פון אויסערן-מיניסטער זא-לעסקי.

רעפּוט. דיאמאנט האט רעפערירט דעם געזעץ-פראיעקט וועגען ראטיפיצי-רען דעם וואלארוזאציע אפמאך מיט דייטשלאנד און דאן איז פארגעקומען די ווייטערדיגע דיסקוסיע איבער'ן עקס-פאזע פון אויסערן-מיניסטער זאלעסקי.

און דער פינאנץ-קאמיסיע זענען בע-טראכט געווארן א רייה פארשלאגען צוו. אנד. פון רעפּוט. פארבשטיין וועגען 1 פראצענט אומזאץ-שטייער פאר יעטא לוסטען. עס האט אויך אפגעהאלטען א זיצונג די קאמיסיע פאר דער אונבערי-ר-ליכקייט פון די רעפּוטאטען, וועגען ארויסגעבען דעם געריכט עטליכע דע-פוטאטען.

די ארץ-ישראל-פאליציי ווערט רעארגאניזירט

אויף פראפארציאנעלע יסודות

ירושלים, 26. (יט"א)

„דואר היום" מעלדעט פון חיפה, אז בעת דעם בעזוך פון גענעראל-אינספעק-טאר פון דער פאלעסטינער פאליציי דאווידנין האט ער געהאט א געשפרעך מיט די פארשטעהער פון דער דאָרטיגער יודישער קהלה. ער האט ערקלערט, אז די פאליציי ווערט רעארגאניזירט אויף פראפארציאנעלע יסודות. יודען זענען שוין איצט ענטשפרעכענד פערטרעטען אין דער פאליציי. קיין בעזונדערע יודי-שע פאליציי-אפטיילונגען זענען נים גע-וואונשען. די יודישע פאליציאנטען דאר-פען זיך אויסלערנען אראביש, און דאס דארפען אויך מיט אלע יודען פון לאנד, וועיל זיי זענען א מינדערהייט.

ציוניסטישע עקזעקוטיווע

אפגעווארפען די פאדערונגען פון די רעוויזיאניסטען

לאנדאן, 26. (יט"א)

די פערהאנדלונגען צווישען די רעווי-זיאניסטען און דער ציוניסטישער עקזע-קוטיווע זענען נעענצליך איבערגעריסען געווארן. די ציוניסטישע עקזעקוטיווע האט אפגעווארפען די פאדערונגען פון די רעוויזיאניסטען צו גרינדען אן אויסער-געוועהנליכען פאליטישען קאמיטעט אין צונויפצורופען אן אויסערגעוועהנליכען ציוניסטישען קאנגרעס. די ציוניסטישע עקזעקוטיווע זעהט נישט קיין נויטווענדיגקייט פון אזא קאנגרעס. פערקערט, עס קאן נאך שאדען ברענגען. די ציוניסטישע עקזעקוטיווע האט דאנגען פארגעלעגט, אז די פארשטעהער פון די רעוויזיאניס-טען זאלען פעווארניש קאנפערירען מיט דער עקזעקוטיווע.

די רעוויזיאניסטען האבען דעם דאזי-גען פארשלאג נישט אנגענומען.

בונט אין דער ירושלים'ער תפיסה

ירושלים, 26. (יט"א)

אין דער צענטראלער תפיסה אין ירושלים איז היינט פארגעקומען א גרוי-סער בונט פון די קאמוניסטען, וואס זי-צען דארט ארעסטירט.

די ארעסטירטע האבען צו זיך נישט צוגעלאזט די וואך פון דער תפיסה און אויפגעהויבען א געוואלדיגען לארם, זיי האבען געבראכען שטולען און שויבען, געהאקט אין די ווענד און דעמאלירט אלץ, וואס איז געווען אין די קאמערן. נאך 2 שעה איז דער תפיסה וואך גע-לונגען צוריקצושטעלען די ארדנונג.

דער בונט איז אויסגעבראכען צוליב דעם, וואס איינער פון די ארעסטירטע איז בעשטראפט געווארן דערפאר, וואס ער האט זיך נישט געוואלט אונטער-ווארפען דעם טורמע-רעזשים.

גענעראל-דירעקטאר פון דער רעפעראציע-באנק

זאל זיין א פראנצויז

בערלין, 26. (טו)

אין די בערלינער פאליטישע קרייזען נעהמט ארום א קלאנג, אז דער אויפזיכטס ראט פון דער אינטערנאציאנאלער באנק פאר די רעפעראציע-צאהלונגען, וואס האט היינט אנגעהויבען זיינע בעראטונ-גען אין רוים, וועט אויסוועהלען דעם פרעזידענט פון דער פראנצויזישער באנק קוועסנאל אלס גענעראל-דירעקטאר פון דער רעפעראציע-באנק.

דאס וואלט געהייסען א דורכפאל פאר דער דייטשער רעגירונג, וואס האט געפאדערט, אז דעם אמט זאל פערנעה-מען א מיטגליד פון די נייטראלע לענ-דער.

„אלע רבנים אין רוסלאנד זענען שפיאנען"

אזוי זאגט דער אקטיאבר.

מאסקווא, 26. (יט"א)

דער „אקטיאבר" פון מינסק פער-עפענטליכט אן ארטיקעל, אין וועלכען ער שרייבט, אז אלע רבנים אין רוסלאנד זענען שפיאנען פון דער אויסלענדישער קאנטר-רעוואלוציע. די קאמוניסטישע צייטונג שרייבט, אז לעצטענס זענען פארגעקומען פיל נעהיימע יודישע אסי-פות, און מען האט בעשלאסען זיך צו ווענ-דען נאך הילף קיין אויסלאנד. די צייט-טונג שרייבט אויך, אז אין ווייס-רוסלאנד זענען איצט ווידער קאנפיסקירט געווא-רען א גרויסע צאהל שוהלען און בתי מדרשים.

אויפרייס אין א קויהלען-שאכט

לאנדאן, 26. (טו)

אין דער קויהלען-שאכט „מינערוועלע" נעבען פאטמוויל אין בעגם. לאוועגיען איז דינסטאג בייטאכט פארגעקומען א אויפרייס. 4 בערג-ארבייטער זענען דער הרג'עט געווארען, 3 שווער פערוואונ-דעט. 2 ארבייטער געפינען זיך נאך אונטער די חורבות און עס איז דא א קנאפע האפנונג זיי אפצוראטעווען.

פרעמיער מאקדאנאלד בעראט זיך

וועגען איבעררייסען די ים-קאנפערענץ

לאנדאן, 26. (טו)

פרעמיער מאקדאנאלד האט דינסטאג אוועגד נאכדעם, ווי עס איז בעקאנט געווארען, אז די פראנצויזישע רעגירונג איז געפאלען, זיך פערשטענדיגט מיט די פיהרער פון די אמעריקאנישע, אי-טאליענישע און יאפאנישע דעלעגאציעס. עס איז בעשלאסען געווארען, מיטוואך נאכמיטאג אפצוהאלטען א זיצונג, אין וועלכער עס זאלען אנטיילנעמען אויך אויסערן-מיניסטער נאַגרי. די זיצונג זאל בעהאנדלען די פראגע צי זאל די ים-קאנפערענץ איבערגעריסען ווערען אדער נייז.

נייער רומעניש-איטאליענישער האנדעלס-אפמאך ווערט היינט געשלאסען

רוים, 26. (טו)

אהער איז אנגעקומען דער נייער רו-מענישער פינאנץ-מיניסטער מאדגעארו. וואס וועט היינט אונטערשרייבען א נייעם רומעניש-איטאליענישען האנדעלס-אפ-מאך.

געגען קאסע ווערט געזוכט

א 18-ער ראשעל-מאשין אין גוטען צושטאנד געגען קאסע ווערט גע-זוכט צו קויפען. אפערטען מיט פירמע אנגאבען אפצוגעבען אין אדמיניסטרא-ציע פון „לאדזער טאגעבלאט" אונטער „Lub"

דערמארגענ'דיגער

פרייטאג-נומער

– פון –

„לאדזער טאגעבלאט"

וועט ערשיינען אין א גרעסערן פארמאט און ברענגען א גאנצע רייה ארטיקלען און פעליעטאנען פון די בעסטע שריפטשטעלער

אנאנסען ווערען אנגענומען היינט א גאנצען טאג.

Dr. med. H. Lajchter

צאהן-כירורג

קיפער, דזשאנסלעס גומען, צינג-קראנקהייטען א.ד.ג.

האט זיך איבערגעצויגען

אויף זשעלאנא 9, טעל. 149-66 1 שטאק פראנט

נעהמט אן פון 1.30–5 אוונד.

Dr. L. Suchowczycki

כירורג

נעמט אן טעגליך פון 3 ביז 5 נאכמיטאג

Pl. Dąbrowskiego 2, tel. 123-47

Dr. A. Mazur

ווסכאדניא 65, — טעל. 166-01

נעמט אן פון 12.30—1.30 און 4—6 אוונד

Dr. Wołkowyski

צעגיעלניאנא 25

טעלעפאן 126-87

ספעציאל-ארצט פאר הויט ווענערישע קראנק-הייטען און מענער-שוואכע. אלע-ארט אנאליזען בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

נעמט אן פון 8—2, און פון 6—9 אוונד.

בעזונדער וואַרטע-זאל פאר פרויען.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייט

קאנסטאנטינער 9 טעלעפאן 127-81

שפרעכשטונדען 12—2 און פון 5—7 נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17, פון 2 ביז 3 נאכמ.

עלעקטרישע

פאגאטאוריע!!

טעלעפאן 118-36

סטאדאלניאנא 4

טעטיג א גאנצען מעת-לעת.

טיכטיגע

אינקאסענטען (קעס)

צו באלדיגער אינקאסא ווערען געזוכט. אפערטען אין אדמיניסטראציע פון „ל. ט." „A. K.4"

Dr. med. Adam Bender

נארוטאוויטשא 30 טעל. 41-75

ספעצ. פאר אינערליכע און הארץ-קראנקהייטען

טארדיע שאפט דעם נייעם פראנצויזישן קאבינעט

די לינקע פארטייען זאגן זיך אפ אריינצוגעהן אין טארדיעס רעגירונג

טארדיע איבערגענומען די מיסיע צו בילדן דעם קאבינעט

פאריז, 26. (טו)

דער מלוכה-פרעזידענט האט היינט נאכמיטאג באאויפטראגט טארדיע'ן איבערצונעמען די בילדונג פון א קאבינעט, וואס זאל באשטיין פון אלע רעפובליקאנישע פארטייען. טארדיע האט די מיסיע אנגענומען און וועט אין משך פון דאנערשטאג'דיגן טאג געבן אן ענטפער דעם מלוכה-פרעזידענט, וועגן רעזולטאט פון זיינע אונטערהאנדלונגען.

טארדיע האט תיכף אונטערגענומען די אונטערהאנדלונגען.

פאריז, 26. (טו)

די בעראטונגען איבער דער בילדונג פון נייעם פראנצויזישן קאבינעט הויבן זיך אן היינט פריה. 9.30 וועט דער מלוכה-פרעזידענט אויפנעמען די פרעזידענט פון פארלאמענט און סענאט און דאן די פיהרער פון די פערשידענע פאליטישע פארטייען.

די לינקע פארטייען זאגן זיך אפ אריינצוטרעטן אין טארדיעס קאבינעט

פאריז, 26. (טו)

טארדיע האט נאכמיטאג קאנפערירט מיט די פיהרער פון די פארטייען. די פיהרער פון די ראדיקאלען און סאציאליסטען האבן זיך אפגעזאגט אריינצוטרעטן אין טארדיע'ס קאבינעט. אויך די ראדיקאל סאציאל-סאציאליסטן האבן באשלאסן אז טארדיעס קאבינעט ניישט אריינצוטרעטן. זיי זענען אבער גרייט אריינצוטרעטן אין א קאבינעט, אין וועלכן טארדיע וועט האבן בלויז א מיניסטער-פארטפעל.

די פראנצויזישע פרעסע וועגן שאטאנס דורכפאל

און וועגן דער בילדונג פון נייעם קאבינעט

פאריז, 26. (טו)

„עכא דע פארי" באצייכענט דאס פאלן פון שאטאנ'ס קאבינעט אלס א גרויסן נצחון פאר די נאציאנאלע רעפובליקאנער. אלס א נרוים געשעהעניש פאר'ן גאנצן לאנד. די צוקונפט ליגט קלאר ווי אויף דער האנד, ווייל קיין אנדערער אויסער טארדיע'ן קען ניט שאפן קיין מערהייט.

„זשורנאל" באטראכט רענויד'ן אלס וואס פאר'ס קריזיס. ער האט מיט זיינע קלארע אויספיהרונגען באוויזן דעם גורל פון שאטאנ'ס קאבינעט.

„פטיט פאריזיען" זאגט, דער רעזולטאט פון דער אפשטימונג האט באוויזן אז דער פארלאמענט טיילט זיך אויף 2 גלייכע גרופען און א פעסטע רעגירונג קען נאר דאן געשאפן ווערן, ווען עס זאלען אין איהר זיין פארטרעטען אלע פא ליטישע פארטייען. פון די ראדיקאל סאציאליסטען אפגעזאגט. די ציטונג האפט, אז דער מלוכה-פרעזידענט וועט

איבערגעבען די מיסיע צו בילדען דעם קאבינעט א ענערגישען פיהרער, וואס וועט באווייזען שלום צו מאכען צווישען די פאנדרליכע פרינער פון רעכטס און לינקס.

„וויקטאריא" שרייבט, אז דאס וואס שאטאן האט געמוזט אפרוימען דעם פלאץ, איז שולד פאר טארדיע'ן און דעם נאציאנאלען בלאק. די לינק שטעהענדע „ערא נאוועלע" שטעלט פעסט, אז בנוגע דער אויסערן-פאליטיק זענען אלע איינינג און בריאנ'ס פערזאן איז אויף קיין איין מאמענט ניט מיטארייננגע-

צויגען געווארען און קאמף.

די „רעפובליק" רופט וועטער צו פיהרען דעם קאמף. פריהער אדער שפעטער וועט עס די לינקע פארטייען פא"ט געלונגען אפצוהאלטען א נצחון. אויך דער סאציאליסטישער ארגאן „פאפולער" פאדערט אויף די ארבייטער זיך צו ארגאניזירען און זיך צוצוגרייטען צו די וואהלען פון 1932.

דער „מאטען" זאגט זיך ארוים פאר א רעגירונג פון א פעסטער קאנצענטראציע.

היינט די ערשטע לעזונג פון ליקווידאציע-אפמאך מיט פוילען

בערלין, 26. (טו)

דער פראגראם פון די וויכטיגסטע ארבייטען איבערן ערלעדיגען די אוסטאוועו, וואס זענען פערבונדען מיט'ן יאנג-פלאן. און ממילא אויך דעם ליקווידאציע-אפמאך מיט פוילען, וועט וואהרשיינליך געענדערט ווערען אויף פאלגענדען אופן: דאנערשטאג וועט פארקומען אין דייטשען פארלאמענט די צווייטע לעזונג פון די ענטשפרעכענדע אוסטאוועו, וואס זענען פערבונדען מיט'ן האגער אפמאך וועגען מיט'ן יאנג-פלאן.

גלייכצייטיג וועלען אין דער קאמיסיע אנגעהן די אונטערהאנדלונגען וועגען דעם ליקווידאציע-אפמאך מיט פוילען און אנדערע לענדער.

נאכ'ן ערלעדיגען די אוסטאוועו וועגען יאנג-פלאן וועט שבת פאר-קומען די צווייטע לעזונג פון ליקווידאציע-אפמאך מיט פוילען, דאנענען די דריטע לעזונג וועט ערשט פארקומען קומענדיגע וואך.

נייער בילדונגס-מיניסטער אין שפאניע

צוריק צו דער קאנסטיטוציע

מאדריד, 26. (טו)

דער פראפעסאר פון קונסט-געשיכטע אין דער מאדרידער אוניווערזיטעט עליאש טארמא איז באשטימט געווארען אלס בילדונגס-מיניסטער און האט געלייסט שוין אפגעגעבען דעם קעניג די שבועה.

אזוי ארום איז בערענגאר'ס קאבינעט שוין פולשטענדיג קאמפלעטירט געווארען.

מכח דער פראגע וועגן בעזעצען די נאך וואקאנטע אמטען, געהען אונטער-האנדלונגען. דער קעניג האט שוין אונטערגעשריבען א דעקרעט וועגן בעזעצונגען די אלטע דאמפישע ריכטער, וואס זענען באזייטיגט געווארען אין דער צייט פון דער דיקטאטור-הערשאפט. אויך זייערע פריערע קומען צוריק די ריכטער, וואס זענען באזייטיגט געווארען פון זייערע אמטען נאכ'ן מלוכה-אטענטאט.

קאמיסיע פאר צופאסן דעם פעלקער-בונד פאקט צום קעלאג-פאקט קען נישט קומען צו קיין הסכם

גענף, 26 (טו) אין דער פעלקער-בונד-קאמיסיע פאר צופאסען דעם פעלקער-בונד-פאקט מיט'ן קעלאג-פאקט, איז היינט געקומען צו א העפטיגען ווערטער-אויסטויש צווישען דייטשען פארשלאג, לויט וועלכען די נישט-מיטגלידער שטאטען זאלען קענען אלע סכסוכים ערלעדיגען נאר אויף יורידישען וועג.

דער ראזינער פארשלאג איז מצד די פראנצויזען און ענגלענדער און פון דער אונטערשטיצונג פון פוילען און רו-מעניען זעהר שארף בעקעמפט געווארען.

דער פארזיצענדער, דער איטאליענישער סעקרעטאר שאנאלי האט שטארק אונטערשטיצט דעם דייטשען פארשלאג. צום סוף איז דער ענין אפגעלעגט געווארען אויף א צווייטער זיצונג.

דאס פינאנץ-פראגראם פון מיניסטער מאלדענהויער

בערלין, 26. (טו)

דאס פראגראם פון פינאנץ-מיניסטער מאלדענהויער נעמט ארום פאלגענדע פארשלאגען:

העכערען דעם ביר-שטייער מיט 75 פראצ., וואס זאל ברענגען א הכנסה פון 240 מיליאן מארק, איינפיהרען בענזין-צאל און א שטייער פון מינעראל-וואסער, וואס זאל ברענגען א הכנסה פון 65 מיליאן מארק, דער געהעכערטער טיי און קאווע צאל זאל ברענגען 50 מיליאן מארק, ענדליך זאל אויך'ן דורכ'ן ארויפציהען דעם שטייער אויף א ריי אנדערע ארטיקלען, מעגליך מאכען צו פערקלענערען די שטייער בעלאסטיגונג פון די אינדוסטריע.

קאנפיסקירט אן ענגלישע קירך אין לענינגראד

בערלין, 26. (טו)

די ענגלישע קירכע אין לענינגראד איז ווי עס מעלדעט דער „רעמאקראטישער צייטונגס-דינסט", נישט קוקענדיג אויף דער אינטערווענץ פון ענגלישען געזאנדטען קאנפיסקירט געווארען און איבער-געגעבען געווארען דעם מאטראזען-קלוב.

געוועזענער פרעזידענט טאפט געפעהרליך קראנק

לאנדאן, 26 (טו) אין געזונד-צושטאנד פון געוועזענעם אמעריקאנישען פרעזידענט טאפט, איז איינגעטרעטען א ערנסטע פערערגערונג. די דאקטוירים האבען אויפגעגעבען יעדע האפנונג איהם צו דערהאלטען ביים לעבען.

קרוין-פרינץ קארל האט שוין א כלה און דוקא נישט קיין יודישקע

פאריז 36 (טו) דער געוועזענער רומענישער קרוינפרינץ קארל זאל זיך די טעג האבען פערלויבט מיט א פרינצעסין פון די באנאפארטע'ס.

די דאזיגע ידיעה האט געטראפען אין רומענישען הויף פון בוקארעסט ווי א באמבע, ווייל מען האט מורא, אז דער קרוין פרינץ וועט איצט אויך גלייכצייטיג אנהויבען ענערגישער צו פיהרען זיין קאמף איבערן טראהן.

א ווארשאווערין בעגעהט זעלבסטמארד אין לעמבערג

לעמבערג, 25 (טעל) נעכטען אין אווענד איז דא בעגאנגען זעלבסטמארד א ווארשאווער פערהייראטע פרוי אין עלטער פון 24 יאהר מיט'ן נאמען פרושאפא. אין א בריף צום מאן שרייבט זי, אז זי האט נישט געקענט איבער-טראגען דאס צושיידען זיך מיט איהם און דערפאר נעמט זי זיך ס'לעבען. זי בעט איהם אויך צו געדענקען אין די קינדער.

דאס גרויסע שיך-געשעפט פון דער פירמע היינע פערביליגערט די פרייזען

דאס שיך געשעפט פון דער פירמע היינע אויף פעטרארסקא נאס, וואס שטעהט אונטער דער פיהרונג פון אזא געניטען פאכמאן ווי ה' היינע, ארבייט אויף די טייערסטע און בעקוועמסטע שיך, וואס זענען אין קוואליטעט נישט ערגער פון דער בעסטער אויסלענדישער פראדוקציע און זענען דערביי צוגענגליך אין פרייז.

די פירמע היינע האט שוין א שם מיט איהרע אויסארבייטונגען נישט נאר אין לאדז נאר אויך אין גאנץ פוילען.

ווי עס איז פאראינטערעסירט אונז ה' היינע, ווערען זיינע ווארשטאטען בסדר ראציאנאליזירט, אזוי אז בקרוב וועט ער אימשטאנד זיין נאך פיל מעהר צו פער-ביליגערן זיין פראדוקציע.

אויף 740 איינוואוינער אין לאדז איז דא איין דאקטאר; אויף 7000 פערזאן—1 אדוואקאט

אין לאדז פראקטיצירען ביים היינטיגען טאג 808 דאקטוירים אויף א בעפעל-קערונג פון 600,000 איינוואוינער, ד. ה. אז אויף יעדען דאקטאר אין לאדז פאלט אוים 740 פערזאן. די ציפער בעווייזט, אז אין איינער שטאט זענען פערהאן צו ווענינג דאקטוירים. אין ווארשא, למשל, איז אויף איין דאקטאר פערהאן 600 פערזאן.

אדוואקאטען זענען אין לאדז פערהאן 86, אלזא 1 אדוואקאט אויף 7000 פער-זאן. אפליקאנטען און קאנדידאטען אויף אדוואקאטען זענען פערהאן אין אונזער שטאט קרוב 150.

אינטערפעלאציע אין ענגלישען פארלאמענט

וועגן דער כותל-מערבי קאמיסיע און וועגן די טויט-אורטיילען אין ארץ-ישראל

לאנדאן, 26 (יטא) אויף דער היינטיגער זיצונג פון ענגלישען פארלא-מענט האט דער דעפוטאט נאטאן (ליבעראל) אינטערפעלירט די רעגירונג וועגען טערמין און צוזאמענשטעל פון דער קאמיסיע פאר'ן כותל מערבי, וואס זאל גע-שאפען ווערען אין הסכם מיט'ן פעלקער-בונד.

דער וויצע-שטאטס-סעקרעטאר שילס האט ערקלערט, אז די ענגלישע רע-גירונג בעטראכט איצט די פראגע וועגן צוזאמענשטעל פון די מיטגלידער פון דער קאמיסיע, ווי אויך איהרע קאמפעטענצען און איהר טערמין, וואס דארפען פריהער נאך בעשטעטיגט ווערען דורכ'ן פעלקער-בונד.

אויף א צווייטער אינטערפעלאציע האט שילס געענטפערט, אז די צוויי פראצעסען געגען יודען, וואס זענען אין דער ערשטער אינסטאנץ פער'משפט גע-ווארען צום טויט, וועלען נאך בעטראכט ווערען דורכ'ן אפעלאציע-געריכט. דאגעגען 17 פראצעסען געגען אראבער, וואס זענען פערמשפט געווארען צום טויט, זענען שוין בעשטעטיגט געווארען אויך דורכ'ן אפעלאציע-געריכט, זיי וועלען אבער נאך בעטראכט ווערען דורכ'ן העכסטען קרוין-געריכט אין לאנדאן.

דער הויך קאמיסאר האט קיין איינע פון די דאזיגע טויט-אורטיילען נישט בעשטעטיגט און אויך נישט אנולירט.

יוד ערמארדעט אויף א געהיימניס-פולען אופן

חולדא, 26. (טעל.)

נעכטען אהענד איז אין ציגיגער שטאט אויסגעפיהרט געווארען א גע-היימניספולער מארד. ארום 9 אזייגער איז צום יודישען פאסעצירער זאלאשאנסקי אריינגעגאנגען א יודישער יונגער-מאן און נעבעמען איהם ארויפגעהן אויפ'ן הויף וואו מען ווארט אויף איהם. ארויסקומענדיג און פינסטערען קאר-ידאר, האט עמיץ געווארפען אויף איהם און איהם דערלאנגט 7 מעסער-שטעך און א האפנונגסלאזען צושטאנד איז זא-לאשאנסקי אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

ביאליסטאקער יודישער יונגערמאן

פער'משפט אין אנסווערפען צו 20 יאהר טורמע פאר א מארד

אנטווערפען. — היינט האט זיך געענדיגט דער פראצעס פון ביאליסטא-קער יוד זלאטיעווסקי, וועלכער האט דא דער'הרג'עט זיין חבר יצחק זעלינסאן אויך פון ביאליסטאק. צום פראצעס זע-נען געקומען די עלטערן פון מערדער און פון ערמארדעטען און א גרויסער עולם. און זאל פון געריכט האט מען געקענט זעהן די פארשטערער פון אלע שיכטען פון יודישען אנטווערפען.

דער פראקוראר האט געפאדערט די שטרענגסטע שטראף. דער פראקוראר האט אנגעגריפען דעם אנגעקלאגטען אלס אויסלענדער, וואס האט מיסגע-ברויכט מיט דער בעלגישער גאסט-פריינדליכקייט.

דער פערטיידיגער פראפ. גינצבורג האט אין א דריטהאלבען שעה'דיגער רעדע דערצעהלט פאר'ן געריכט די טרא-געדיע פון דעם יודישען יונגערמאן, וועל-כער איז געקומען נאך זעהר יונג אין בעלגיען און די איינראפעאישע ציוויליזא-ציע האט געהאט אזא ווירקונג אויף איהם.

נאך א קורצער בעראטונג איז דעם אנגעקלאגטען ארויסגעטראגען געווארען אנ'אורטייל, אז ער ווערט פערמשפט אויף 20 יאהר טורמע.

דער אורטייל האט ארויסגערופען א גרויסע סענסאציע, ווייל קיינער האט ניט ערווארט אזא שווערען פסק דין.

דער אנגעקלאגטער האט רעכט אויף א קאסאציע אין משך פון 3 טעג.

מיטוואך קומט פאר א צווייטער פראַ-צעס צוליב דעם מארד. דער פאטער פון ערמארדעטען זעליקסאן מאהנט ביים פאטער פון דעם מערדער זבאריעוויטש 60 טויזענד פראנק שאדען-ערזאץ.

ליטווישע פאליציי בעשולדיגט 5 יודען אין א מארד

קאוונא 25 פעבר. (יטא) די פאליציי האט אין דארף שמערלען ארעסטירט 5 יודען, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין ערמארדען דעם ארטיגען דאקטאר.

אלקאהאל-שמוגלער דראהען מיט'ן טויט א רייה אמעריקאנער סענאטארען

ניו-יארק, 26. (סב.)

א רייה סענאטארען האבען בעקומען אנאנימע דראהונגען, אז עס וועלען איבער זיי אויסגעפיהרט ווערען טויט אור טיילען, אויב, אז דער קאפיטאל וועט אויפ-געריסען ווערען אין דער לופט.

די מאכט האט דעריבער פארארדנעט צו פערמאכען אלע זייטיגע אריינגענג אין סענאט. ווער עס געהט אריין דורכ'ן הויפט-טויער ווערט רעוויזירט. די וואך נעבען קאפיטאל איז פערשטארקט גע-ווארען.

עס געהען קלאנגען, אז א רייה העכערע בעאמטע זענען פערשלעפט געווא-רען דורך די אלקאהאל-שמוגלער.

קלויזעלעם
— און —
זאבעזפיעטשעניעס
אויף אלע שטעט אין פוילען
ערלעדיגט אמשנעלסטען דאס רעכטס-קאנסולענטען-ביורא
„ארגוס", 36 זאכאדניא 36
טעלעפאן 10-47

לעזט און אבאנירט „לאדזשער טאגעבלאט"

BANK SPÓŁDZIELCZY
Kupców i Przemysłowców w Łodzi
Spółdz. z ogr. odpow. Tel. 136-46 i 188-34
פראנט 1טער שטאק | 39 צעגעלניאנא 39 | פראנט 1טער שטאק
נעמט אן וועקסלען, פראכטען און פערשידענע דאקומענטען אויף אינקאסע אויף אלע פלעצער אין גאנץ פוילען ביי א מינימאלער פראוויזיע און צאהלט אויס דעם זעלבען טאג, וויזט איבער געלד אויף גאנץ פוילען, נעמט אן וקלאדען, איינלאגען, נדן-געלדער און קלענערע אפשפא-רונגען אויף די בעסטע בעדינגונגען, מאכט דיסקאנטא און גיט ארויס אוואנסען אויף אינקאסא.
ערלעדיגט אלס פינקטליך און רעעל.
די באנק איז אפען פון 9 ביז 2 מיטאג.

לאדזער טאגעבלאט

דער רעדאקטאר יעמט־אן פון 6 ביז 7 אין אווענד.
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. poczt. 16
טעלעפאנען: רעדאקציע 10057. אדמיניסטראציע 100.47

אויך אפריקא שליסט די טויערן

אין דער צייט, ווען מיר זיצען און רעדען וועגען נויטיגקייט און מעגליכקייט פון א עמיגראציע פאר די, וואס מען האט זיי דא געמאכט צו ענג, פאר די, וואס האבען פערלוירען די מעגליכקייט דא צו פערדינען אויף א שטיקעל ברויט אין דער צייט, ווען מיר שטודירען די וועלט־קארטע און קלויבען לענדער אין וועלט־טיילען, ווי מען קלויבט ווערטיגע ארבעט, האלט זיך די וועלט אין איין פערשליסען און פערריגלען פאר אונז צו קאנאדא, צפון־אמעריקא, אויסטראליען. וועלכע האבען שוין לאנג זייערע בערימטע „בילס", זייערע געזעצען צו בעשיצען, אדער מאכען אונמעגליך די איינוואנדערונג, און איצט צוגעקומען דרום־אפריקא. אויך זי האט איינגעפירט א קוואטע און דערצו נאך אנ׳עכט אפריקאנער קוואטע: זי האט נישט איינגעפירט קיין געוויסען פראצענט פון די עמיגראנטען, וועלכע געפינען זיך שוין אין לאנד, אדער א פראצענט פון דער בעפעלקערונג אין דעם לאנד, פון וועלכער מען קומט, ווי דאס איז דער פאל אין אמעריקא. אין אפריקא האט מען אלע מדינות געמאכט גלייך און פון אלע לענדער וועט מען אריינלאזען 33 מענשען א יאהר! עס וועט אויסקומען, אז פון דייטשלאנד מיט איהרע זעכציג מיליאן איינוואוינער און פון ליטא מיט איר מיליאן איינוואוינער וועלען קענען אריינקומען דער זעלבער סכום איינוואנדערער.

אפריקא פערמאכט איהרע טירען. פון קאלאניזאטארישען שטאנדפונקט איז עס נישט צו פערשטעהן. דרום־אפריקא איז נאך א מדבר, די ווייסע בעפעלקערונג איז לייט דארט א פערשווינדענדע מינדערהייט נעבען די נעגער, זולוס און אנדערע איינגעבוירענע. דאס לאנד איז רייך און ווערט נאך גאנץ ווענינג אויסגענוצט. די עמיגראנטען, וואס קומען אהין, ווארפען זיך נישט צו דער ערד, ווייל עס איז דא צו טון עפעס בעסערס, ווי צו בעארבייטען דעם באדען; עס איז דא גאלד, בריליאנטען צו גראבען און דאס איז געוויס א בעסער געשעפט, ווי גראבען ערד און זייען קוקורוזע. ארום די גראבען האט זיך אנטוויקעלט א גרויסע אינדוסטריע. עס איז דא, ביי וואס א יונג צוצולעגען און א האנד צו פערשטעלען.

פון קאלאניזאטארישען שטאנדפונקט איז די רעגירונג פראאינטערעסירט, עס זאלען אריין אין לאנד וואס מעהר נייע עלעמענטען. וואס מעהר אייראפעאישע מענשען. אבער די אינטערעסען פון דער קאלאניזאציע שטעהען נישט [illegible] אין הסכם מיט די אינטערעסען פון דער פאליטיק. מיר האבען געלייענט מיט א פאר וואכען צוריק, אז אין דורבאן, איינער פון די וויכטיגסטע פונקטען אין דרום־אפריקא, זענען פארגעקומען גאר גוואלדיגע אונרוהען. עס איז דערגאנגען אזוי ווייט, אז מען האט געמוזט ארויסרופען מיליטער און פיהרען א פארמעלע שלאכט. אזעלכע אונרוהען צווישען די היימישע, שווארצע ארבייטער, זענען א געפעהרליכער סימפטאם פאר דער מלוכה. עס פערשטעהט זיך, אז אזא בעוועגונג צווישען די היימישע ארבייטער קאן נאר ענטשטעהן אונטערן איינפלוס פון אנ׳אויסווערטיגער אגיטאציע. ווארשיינליך נעמט מען אן, אז אויך דא האט מאסקווא געהאט איהר האנד און דערפאר שליסט מען די טירען פאר די פרעמדע בכלל. אזוי ארום האבען מיר אויך אויף דעם געביט צו פערדאנקען מאסקווא, וואס די וועלט ווערט אלץ ענגער און קלענער און עס איז נישטא, וואו זיך אהינצוטון.

אפריקא שליסט איהרע טויערן. פאר אונז האט די גזירה א גאנץ קאפעטע בעדייטונג. פון אונז איז מען סיי ווי גאר ווענינג געפאהרען אין די ווייטע מקומות. עס זענען אבער דא לענדער, ווי למשל, די קאוונער ליטא, פון וואנען יודען זענען זעהר פיל, כמעט אויסשליסליך, געפאהרען קיין אפריקא. עס זענען אין ליטא פאראן גאנצע שטעט, וואס לעבען נאר פון די געלדער, וואס זיי בעקומען פון קרובים, וועלכע האבען געוואנדערט קיין אפריקא. אויך אין דער עמיגראציע איז צו בעמערקען א טיילונג לויט געגענדען. קאוונער געגענד האט געוואנדערט קיין אפריקא, אויגוסטאווער געגענד איז געפאהרען קיין שוועדען, בעסאראביער זענען געפאהרען קיין ארגענטינא, היינט וואנדערט מען קיין בראזיליען און איהרע שכנישע רעפובליקען. עס זענען נאך דא לענדער און מיטעל־ און צענטראל־אמעריקא, פון וועלכע מען ווייסט נאך נישט ביי אונז, דערפאר ווייסען פון זיי זעהר גוט די ספרדישע יודען, פאר וועלכע די לענדער זענען בכלל צוגענגליך, ווייל זיי פערשטעהען די שפראך.

נאר ווי די מעשה זאל נישט זיין, די וועלט ווערט פון טאג קלענער, די גרעניצען ווערען ענגער און אזוי ווי אין אייראפא ווערט די פרנסה פון טאג פערמינדערט, איז טאקע אנ׳אומגליק, ווען אזא מדינה, ווי דרום־אפריקא, וועלכע איז דאך די טיר צו א גאנצער וועלט, ווערט פערשלאסען פאר׳ן וואנדערער.

ש. י. סטופניצקי.

יודישע נייעס.

שארפער אנגריף פון סאוויעטישער פרעסע געגען ראבינער סטעפען וויז

מאסקווא, (יט"א)

די סאוויעטישע פרעסע אטאקירט אויף א שארפען אופן דעם ראבינער סטעפען וויז, פון ניו־יארק, דערפאר וואס ער, צוזאמען מיט די אמעריקאנער מיטגלידער פון דעם יודישען קאנגרעס האט בעטען צוגעשטעלט פרעזידענט הובער א ביטע איבערצוגעבען געגען די רעליגיעזע פערפאלגונגען אין ראטען־רוסלאנד.

אויף אנ׳אלגעמיינער פערזאמלונג פון מאסקווער אפיקורסים־פערבאנד איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע געגען דער אנטי־סאוויעטישער אקציע פון דעם פויפסט און פון די רבנים און אמעריקע.

יוליוס יעוועלעווסקי עהרען־גענעראל־קאנסול פון טערקיי

דאנציג (יטא) דער דאנציגער סעי־נאט האט אפיציעל מיטגעטיילט, אז אויף דער בקשה פון דער טערקישער רעגירונג האט דער פוילישער מלוכה־פרעזידענט מסכים געווען, אז דער בעקאנטער דאנציגער יודישער האלץ־אינדוסטריעלער יוליוס יעוועלעווסקי, דער ביז איצטיגער עהרען־קאנסול, זאל ווערען עהרען־גענעראל־קאנסול פון דער טערקישער רעפובליק און דער פרייע שטאט דאנציג.

עס איז דער ערשטער אינטערעסאנטער צו בעמערקען, אז דער טערקישער סולטאן האט פאר דער וועלט־קריג אויך אין דאנציג געהאט א יודישען קאנסול, דעם היינטיגען סוחר ד"ר שאפל.

„יודישקייט" אין מאדריד

פון א רייזע איבער שפאניען

פון צ. ה. רובינשטיין

מאדריד איז א שטאט, וואס לעגט זיך שלאפען דריי א זייגער פארטאג און שטעהט אויף ארום 11 פארמיטאג. אלע איהרע געשעפטען פערזארגט מאדריד צווישען מיטאג־צייט און זעקס א זייגער פארנאכט. די איבריגע צייט איז געווידמעט דעם קאפע־הויז, דעם טעאטער און דעם קאבארעט. ווען איך בין דא דעם ערשטען טאג אויפגעשטאנען אכט א זייגער אין דער פרוה, האט דער האטעל־פארטיער אויף מיר אויסגעשטעלט א פאר אויגען פון פערוואונדערונג. ווי ער וואלט פרעגען: „סעניאר, ווער האט אייך ארויסגעווארפען פון בעט אזוי פרוה?" א שפאנישער דזשענטעלמאן קריכט נים ארויס פון בעט פאר 11 א זייגער. דערנאך עסט ער פרישטיק, טרינקט זיין וויין און געהט ארבייטען, אויב ארבייט איז איהם צום הארצען. צווישען צוויי און פיר א זייגער נאכמיטאג עסט ער זיין מיטאג־מאהלצייט. טרינקט זיין וויין און געהט ווידער צו זיין בעשעפטיגונג. אכט א זייגער און זעקס איז [illegible] און דערנאך געהט ער אין קאפע־הויז און דערנאך אין טעאטער. צום סוף אין קאבארעט (דאס טעאטער הויבט אן שפילען 10.30 אין אווענד) און דער קאפ פון דעם שפאנישען דזשענטעלמאן דערשלאגט זיך צום קישען ערשט ארום דריי, אדער פיר א זייגער פארטאג.

מאדריד האט א סך צייט און א סך ווערדע. קיין גרויסע שטאט אין אייראפא האט נישט אזוי פיל צייט און אזוי פיל ווערדע, ווי מאדריד, ערשטענס איז טאקע נישטא וואס צו איילען, ווייל בכך הכל לעבט דאך נישט דער מענש מעהר ווי הונדערט יאהר און זעהר אפט נאך ווייניגער, איז צו וואס ארויסצושטעכען פון זיך די בארג? און צווייטענס געהט גארנישט פערלוירען פון לעבען, אז מען איילט זיך נישט. א מענש מיט ווערדע און שמאלץ איילט זיך קיינמאל נישט.

זאל דאס געזאגט ווערען צום שבח פון שפאנישען פאלק: זיי נעמען ארויס פון לעבען א סך מעהר דורך זייער געלאסענקייט און דורך זייער לאנגזאמען בעוועגען זיך... שפאניען האט א סך ימים־טובים און האט פון זיי שטארק הנאה, עס גיט איהם די געלעגענהייט צו בעוועגען זיך נאך לאנגזאמער און נאך רוהיגער. איך בין שוין איבער א וואך אין מאדריד, און איך האב נאך קיינעם נים געזעהן לויפען. דאס צייטונגס־יינגעל שטעהט אויף אנ׳ארט אז ווער עס וויל א צייטונג שטעלט זיך אפ און קויפט. אפילו דער וואגען מיט די פיערדלעך נעמט זיך צייט. אמת איז, אז ערשט מיט עטליכע וואכען צוריק, דערציילט מען מיר, איז דער פייער־וואגען אנגעקומען אקוראט נאך דער שריפה, אבער קיינער האט קיין טענות נישט געהאט. מען ערווארט נישט, אז עמיצער זאל שפרינגען פון זיין אייגענער הויט.

צוויי קליינע ערפאהרונגען האב איך אליין געהאט און זיי זענען זעהר כאראקטעריסטיש בנוגע דעם לאנגזאמען ריטם פון דעם גאנצען שפאנישען פאלק.

אין דער שטאט האב איך געדארפט קויפען א באהן־בילעט קיין סא־ריד. איך בין געווען דער איינציגער קונה אין ביורא פון „וואגאן־לי", וואס איז אן אינטערנאציאנאלע ארגאניזאציע. עס האט מיר גענומען דריי פערטעל שעה ביז איך האב בעקומען מיין בילעט.

אין מאדרידער האטעל, וואו איך וואוין, האב איך געהאט א צווייטע ערפאהרונג. עס איז צו מיר אנגעקומען א דעפעשע פון ניו־יארק און דער האטעל־דינער האט מיר טעלעפאנירט, אז ער שיקט מיר די דעפעשע באלד ארויף אין מיין צימער. איך האב שפעטער אויסגערעכענט, אז די דעפעשע האט געמאכט שנעלער דעם וועג פון ניו־יארק קיין מאדריד, ווי פון האטעל־ביורא צו מיר אין צימער ארויף.

* * *

דאס שפאנישע טעאטער.

איהר וואלט, ב׳לעבען, געמיינט אמאל קומען קיין מאדריד „בעוואונדערן" די פרימיטיוויטעט פון שפאנישען טעאטער. פערגעסט נישט, כ׳בעט אייך, אז חוץ בארצעלאנא איז מאדריד די פראגרעסיווסטע שטאט אין שפאניען. און אז איהר וועט דא אריינקומען אין שפאנישען טעאטער, וועט איהר אלץ קומען צו דער איבערצייגונג, אז א קינא אין פאריז, ניו יארק איז פיל שענער.

פאר אנ׳אמעריקאנישען האלבען דאלאר (4 פעזעטס), בין איך געזעסען, מאלט אייך, אין דער צווייטער רייה (צענטער) און דער שטויב פון די טאנצענדיגע פיס אויף א נישט אויסגעקערטער בינהנע האט דערגרייכט מיין נאז אין אזא שטארקער מאס, אז מיין שמעכ־דיג נוסען האט שיער נישט געשטערט די פערשטעלונג. [illegible] ליכט־עפעקטען איז אפגעקערט.

נאר זינגען און טאנצען קענען זיי, די שפאניער. מוזיק האט דא איהר פיל תיקון: יעדע אריע קריכט אייך אין הארצען אריין. און אפלאדירען קען דאס פאלק, ווי אפשר קיין אנדער פאלק אין דער וועלט.

און אט די אפגערוסענע, אפגעשליפענע מעלאדיען געפינט איהר געוויינליך אנ׳ארקעסטער פון דרייסיג ביז פערציג מאן און צעשפילען זיי זיך אין שפאנישע אריענטאלישע, כמעט יודישע נגונים, ווערט איהר איבערגעטראגען אין אנדערע וועלטען און אז די ציגיינער־מיידעל פון דרום־שפאניען זינגט איהר „חזנישע" דבקות, ווערט דער עולם אויפגעציטערט פון בעגייסטערונג. ער הערט נישט אויף צו אפלאדירען, ביז דאס זעלבע ליד ווערט נישט איבערגעזונגען צום צווייטען מאל.

אומעטום וואלטען אזעלכע סארטען נגונים פערצויקערט געווארען. זיי זענען אלוועלטליך און שטאמען נאך פון די צייטען, ווען די מורען זענען געווען די בעלי־הבתים פון לאנד, נים נאר זייער געזאנג, נאר אויך זייער קולטור. זייער סטיל און ארכיטעקטור געפינען זיך היינט אין גאנץ שפאניען.

יא, אויב איהר האט נישט וואס צו טון, קומט קיין שפאניען הערען געזאנג, איהר וועט הנאה האבען.

* * *

מאדרידער יודען.

איך האב מיט זיי בוודען גערעדט, מען זאגט מיר אפילו, אז עס איז דא נאך יודען אין מאדריד. נאר אפילו מיט ליכט האב איך זיי נישט געקענט געפינען. און אנדערע לענדער זוכט מען אמאל א „לעווי", אדער א „סאלאמאן" און א טעלעפאן־בוך, אדער אויף א שילד — דא אין מאדריד איז קיין זכר נישטא פון זיי.

דאן יאזע פעראטשא, אנ׳ארטאדאקסישער יוד, א אנגעזעהענער כלל־טוער האט פאר מיר כמעט געוויינט ווען ער האט גערעדט וועגען יודישען לעבען אין שפאניען בכלל און אין מאדריד בפרט. מיט עטליכע יאהר צוריק, זאגט ער, האט זיך אין מאדריד געוויזען א שוחט ערגיץ פון מאראקא. דער דאזיגער שוחט האט אריינגעטראגען אביסעל יודישקייט אין שטאט, ווייל נישט ער איז געווען א שוחט, נאר א מוהל און א חזן און שאלות פסק׳ענען האט ער אויך געקענט. איז דער שוחט געשטארבען —

(ענדע זייט 4)

א נייע פאמיליען־לעבען

דורך נייע הייזער אין רוסלאנד

א בעשרייבונג פון א נייעם פאלאץ פאר עטליכע הונדערט ארבייטער אויף נאווינסקי בולווער. — אט דארטען וועט דורכגעפיהרט ווערען די רעוואלוציע אין גאנצען פאמיליען־לעבען. — אויס קיכען און טעפלעך, אנ׳אלגעמיינער רעסטאראן פאר אלעמען. — אויס קינדער־האדעוואניע. — אנ׳אייגענער קינא־טעאטער, ביבליאטעק, קאנצערט־צימער. — מאן און ווייב וועלען נישט דארפען פערברענגען צוזאמען. — א בעזוך אין יענעם הויז און א געשפרעך מיט דעם אינזשיניער.

(א בריף פון מאסקווע)

פון ב. סמאליאר

(ע נ ד ע).

— נו, וואס וועט זיין ביי אייך אויף די איבריגע פיער עטאזשען? — בין איך פעראינטערעסירט צו וויסען.

„די איבריגע עטאזשען וועלען זיין בלויז פאר די וואוינונגען" — ערקלערט מיר דער אינזשעניער. — „עס וועלען דארט זיין וואוינונגען צו צוויי און צו דריי צימערן. נים גרויס וועלען די דאזיגע צימערן זיין, אבער דערפאר אינגאנצען אפגעזונדערט און איינגעריכטעט לויט דער לעצטער מאדערנער טעכניק.

„מיר האלטען, אז עס איז נים גוט, ווען מאן און פרוי דארפען שטענדיג זיך געפינען אין איין צימער" — ענטוויקעלט פאר מיר דער אינזשענער די נייע סאוויעטישע טעאריע וועגען פאמיליען־לעבען — „זיי שטערען דאן איינער דעם אנדערן און ווערען מיט דער צייט א לאסט איינער אויפ׳ן אנדערן. צוויי צימערן איז א גאנץ אנדער זאך. אין צוויי אפגעזונדערטע צימערן פיהלט מען זיך גאר פרייער. די פרוי קאן זיך אין איין צימער זיצען און טון איהר ארבייט, און דער מאן קאן אין צווייטען צימער טון זיין ארבייט. דארט, וואו עס איז פאראן א קינד, דארף אויך זיין א ספעציעלער קינדער־צימער.

אויף אזא אופן — זעצט פאר דער אינזשעניער — רעכענען מיר צו רעוואלוציאניזירען אונזער פאמיליען־שטייגער. מיר ווילען שאפען אומשטענדען, וואס זאלען פערלייכטערן דאס לעבען פון דער [illegible] און שאפען א געזונדע אטמאספערע פאר קינדער. נישט נאר פון דער קיך וועלען מיר די פרוי בעפרייען, נאר טאקע פון דער גאנצער הויז־ארבייט. מיר וועלען דא, אין אונזער גרויסער קאמונאלער געביידע, האבען אנ׳אייגענע וועשעריי, אייגענע וואש־צימערן, אייגענע שניידער־ווערקשטאטען. א פרוי וועט ביי אונז נישט דארפען האבען די זארג פון וואשען וועש, פערריכטען דעם מאנ׳ס הויזען, אדער פון באדען איהרע קינדער. זי וועט זיין אבסאלוט פריי און זארגלאז. זי וועט דערפאר קאנען אויסנוצען איהר ענערגיע און איהר פרייע צייט אויף מעהר נוצליכערע ארבייט, ווי הויז־ארבייט.

אויף דעם ערשטען עטאזש וועלען מיר אויך האבען אנ׳אייגענעם קינא־טעאטער, א ביבליאטעק, א לעזע־זאל, א קאנצערט־זאל, א זאל פאר שאך און אנדערע שפילען. נישט דער מאן און נישט די פרוי וועלען נאר דארפען זיצען אין זייערע צימערן. זיי וועלען קאנען פערברענגען זייערע פרייע שעה׳ן טאקע אין די פיר ווענט פון דעם הויף, נאר אין דער זעלבער צייט נישט אין די פיר ווענט פון זייערע אייגענע צימערן.

און טאמער איז פאראן א פאמיליע, וואס איז גראד געוויינט צו זיצען שטענדיג אין שטוב, טאמער ווילען גאר אזעלכע נישט בענוצען זיך מיט דעם אלגעמיינעם רעסטאראן, האבען מיר וועגען זיי אויך פערקלערט. מיר וועלען אין יעדען אפארטאמענט האבען א קליינע גאז־קיך, די גרויס פון א שראנק, וואס וועט פערנעמען זעהר ווענינג פלאץ אין צימער, און אויף וועלכער מען וועט קאנען מאכען טיי, אדער קאכען לייכטע מאכלים.

און ווער וועט זיך קאנען אריינציהען אהער, צו אייך אין דער געביידע?

— דערווייל ווערט די דאזיגע געביידע געבויט בלויז פאר מיטארבייטער פון דעם פינאנץ־קאמיסאריאט. די דאזיגע מיטארבייטער בויען זיך דאס הויז אויף קאאפעראטיווע יסודות און בלויז פאר זייערע מיטגליעדער. מיט דער צייט וועט אבער גאנץ מאסקווא פערפלייצט ווערען מיט אזעלכע הייזער. און נישט בלויז מאסקווא, נאר גאנץ סאוויעטען־פערבאנד.

„עס איז אויסגערעכענט, אז אין פערלויף פון דער „פיאטילעטקע", פון אונזער פינף־יעהריגען אויפבוי־פלאן, וועט ביי אונז אויסגעגעבען ווערען ארום צוואנציג מיליארד רובל אויף צו בויען נייע הייזער. אויף די דאזיגע 20 מיליארד וועלען מיר בויען נישט בלויז אזעלכע הייזער ווי איצטיגע, וואס איהר זעהט פאר זיך, נאר אויך הייזער, וואו דאס לעבען זאל געפיהרט ווערען אינגאנצען קאמוניסטיש, וואו מען זאל נישט דארפען האבען קיין שום אייגענע זאכען, אויסער אייגענע קליידער.

— און ווי שטעלט איהר זיך פאר דאס לעבען אין אזעלכע הייזער?

— גאנץ איינפאך און גאנץ נארמאל. אט בויט זיך שוין איצט אין מאסקווא אזא הויז אלס עקספערימענט. א הויז פאר צוויי טויזענד מענשען. ווי אזוי מיינט איהר, וועלען די צוויי טויזענד מענשען דארט פיהרען זייער לעבען? אזוי ווי אין א גרויסען האטעל, אבער אהן בעזונדערע צימערן. עס וועלען זיין גרויסע אלגעמיינע שלאף־צימערן. עס וועלען זיין אלגעמיינע עס־צימערן, גרויסע אלגעמיינע צימערן צום לערנען, צום שרייבען און צום פערברענגען. און גרויסע אלגעמיינע צימערן צוגעפאסט צום לעבענסשטייגער, אין וועלכע אונזער צוקונפטיגע קאמוניסטישע געזעלשאפט דארף לעבען.

— און וואס וועט איהר טון מיט די דירות? מיט פאמיליעס? זיי וועלען אויך דארט דארפען לעבען אין די אלגעמיינע צימערן?

— אודאי, קיין פאמיליע אלס אפגעזונדערטע זאך וועט ביי אונז אין יענעם הויז נישט זיין. די קינדער וועלען אינגאנצען אוועקגענומען ווערען פון די עלטערן און געהאלטען ווערען די גאנצע צייט אין אלגעמיינע קינדער־הייזער, וואס וועלען זיך געפינען טאקע אויף דעם זעלבען הויף. אויך זיי, די קינדער, וועלען דארפען לעבען אנ׳אלגעמיין לעבען אויף געמיינזאמע קאמוניסטישע יסודות.

— און וואס וועלען טון יענע עלטערן, וועלכע וועלען זיך מיט זייערע קינדער נישט וועלען שיידען?

— אזעלכע עלטערן וועלען אין אונזער נייעם קאמוניסטישען הויז נישט זיין. יעדער פאטער און יעדע מוטער, וואס וועט אריינגענומען ווערען אין הויז,

(ענדע—זייט 6)

70 טויזענד געוו. יוד. הענדלער אין אוקראינע

ווערען געהאלפען דורך א נייע פעראָרדנונג פון דער סאוויעטישער רעגירונג

מאסקווא (יטא) זיבעציג טויזענד יודישע געוו. הענדלער אויף אוקראינא וועלען געהאלפען ווערען א דאנק דער נייער פעראָרדנונג פון דער אוקראינישער רעגירונג, אז מען מעג צונעמען געוועזענע יודישע קליינהענדלער אין לאנד־קאלעקטיווען און אין האנדווערקער־ארטעלען.

דער קארעספאנדענט פון דער יט"א איז אפיציעל אינפארמירט געווארען וועגען די מיטלען, וואס די אוקראינישע רעגירונג פראיעקטירט צו העלפען די געוו. יודישע הענדלער. אויף דעם גרונד פון אפיציעלער סטאטיסטיק קומט אויס, אז איבער גאנץ אוקראינא געפינען זיך 80.787 יודישע פאמיליעס, וואס האבען זיך בעשעפטיגט מיט האנדעל. פופצעהן פראצענט פון זיי וועלען ווייטער גערעכענט ווערען אלס „לישענצעס" דערפאר, ווייל זיי האבען אמאל געפיהרט גרויסע מסחרים. די איבריגע אבער, וואס מאכען אויס קארגע זיבעציג טויזענד פאמיליעס, וועלען בעקומען אלע מעגליכקייטען זיך אנשליסען אין האנדווערקער־ארטעלען און אין לאנד־קאלעקטיווען.

נישט געקוקט דעריף וועט נאך אויף אוקראינא אליין בלייבען א צאהל פון 251.320 יודען אין עלטער פון 15 ביז 30 יאהר, וואס זענען אינגאנצען ארבייטסלאז. צו זיי קומען נאך צו 121.560 יודישע האנדווערקער, וואס זייערע מלאכות טויגען שוין איצט נישט. די גרעסטע צאהל פון די דאזיגע יודען זענען אזעלכע, וואס האבען נישט קיין וואהל־רעכט. איצט אבער עפענען זיך פאר זיי ווייטער מעגליכקייטען אנצוקומען אויף ארבייט אין די ארטעלען, אויף ערד און אין פאבריקען.

די סאוויעטישע רעגירונג איז נישט זעהר אפטימיסטיש וועגען דער לאגע פון די יודישע פאמיליעס, וואס וואוינען אין די קליינע שטעטלעך און ערקלערט אפען אז א גרויסע צאהל יודען וועלען מוזען אויסוואנדערן פון די שטעטלעך אין ווייטע מקומות. פאר די שטעטלעך גופא איז נישטא קיין שום האפנונג אויף בעסערע צייטען.

די סאוויעטישע רעגירונג האט דעריבער מודיע געווען, אז יענע, וואס ווילען אויסוואנדערן קיין סיביר, אדער מאנגאליען, וועלען בעקומען אומזיסטע באהן־בילעטען, זיי וועלען דארט בעקומען פרייע ערד און מען וועט זיי פערזארגען אומזיסט מיט ברויט אויף א גאנץ יאהר צייט, זייערע קינדער וועלען האבען דאס רעכט שפעטער אנקומען אין סאוויעטישע אוניווערזיטעטען צוגלייך מיט קינדער פון ארבייטער.

דער סאוויעטישער ארבייטס־קאמיסאריאט האט איצט בעשטימט 400 פלעצער פאר יודישע יונגעלייט, אין די באהן־שולען, כדי זיי זאלען זיך לערנען צו ווערען באהן־מאשיניסטען.

סענסאציאנעלע טראגעדיע אין א פרינצען־פאמיליע

אין דעם קליינעם פירשטענטום מאנאקא שפילט זיך אפ א פאמיליען־דראמע, וועלכע האט א ברייטען אפקלאנג אין לאנד און וועט גערישט ווערען פון דעם העכסטען טריבונאל פונ׳ם פירשטענטום. עס האנדעלט זיך וועגען דער פאמיליע פון דעם פרינץ פון מאנאקא. דארט איז געשעהן א זאך, וואס פאסירט אפט אין פשוט׳ע פאמיליעס, אבער זעהר זעלטען ביי געקרוינטע. די פרינצעסין שארלאטע פון מאנאקא, די טאכטער פון דעם פרינץ לואי, האט פערלאזען איהר מאן מיט איהרע צוויי קינדער, האט פערלאזען איהר לאנד און איז ארויסגעפאהרען אין איטאליען. זי וויל זיך גט׳ן מיט׳ן מאן, ווייל זי קאן מעהר מיט איהם נים לעבען, מענה׳ט זי. די טראגעדיע דויערט שוין לאנג. אבער איצט איז די לאגע געווארען אונערטרעגליך.

דער פרינץ, געבוירענער גראף פאליניאק, פון דער הויכער אריסטאקראטישער פראנצויזישער משפחה, איז פארבלייבען אין מאנאקא און פאדערט, מען זאל איהם אנפערטרויען די קינדער. ער איז דער פאטער, ער איז געבליבען אין דער היים און ער האט דעריבער אלע רעכט.

דער סקאנדאל האט אנגענומען א סענסאציאנעלען כאראקטער. דער אלטער פרינץ לואי, דער הערשער פון מאנאקא, וויל זיך אין קאנפליקט נישט מישען. דער קאנפליקט וועט געלעזט ווערען פון דעם העכסטען טריבונאל פון לאנד. דער פובליקום וועט, ווי מען זאגט, געבען זיין הסכמה אויף א גט. די בעפעלקערונג פון מאנאקא האט זיך צעטיילט אויף צוויי לאגערן.. אבער די סענסאציע איז דערווייל נישט קיין קליינע..

א קאפעלע הומאר

ווערטלעך און שטעכווערטלעך

א ריכטיגער תירוץ

— פארוואס איז היי־יאהר נישטא קיין פרעסט?

— דאס איז צוליב דעם הונגער: קען דער מלאך הממונה על ח׳רעטער נישט זאגען: נאט אייך פרעסט.

סאקראטעס

* * *

סדרה משפטים

— פארוואס געהט נאך יתרו די סדרה משפטים?

— ווייל „יתרו" איז דער טייטש: „פערמעהרעט" און אז ס׳מעהרען זיך באנקראטען, געהט דערנאך א סדרה משפטים..

סאקראטעס

לאדז
27 פעברואר 1930
זון-אויפגאנג: 6.35
זון-אונטערגאנג: 5,04
דאנערשטאג,
כ"ט
שבט תר"ץ
פ' משפטים

טאג-כראניק

בעסער ברויט
ערלויבט צו באקן

(§) דאס אינערן-מיניסטעריום האט געלאזט צושיקן אן'אקולניק אין דער וואיעוואדזשטווע, לויט וועלכן עס ווערט אפגעשאפט דער פארבאט אויסצובאקן ווייצ-קארן ברויט. דאס ווייצן מעהל וועט אבער נישט טארן זיין מעהר פון 25 פראצענט.

אינוואלידען-קאמיסיע

(ה) אויף פאמארסקא 18 קומט היינט 9 פריה פאר א מעדיצינישע קאמיסיע פאר אינוואלידען, צו וועלכער עס וועלען זיך דארפען שטעלען אלע אינוואלידען וועלכע ווילען וואלארוזירען די אינוואלידען רענטעס און האבען שוין אפגעגעבען וועגען דעם א בוטע.

לאדזשער באנקראטירטער סוחר פער'משפט אויף 1 יאהר תפיסה
פאר אונטערשרייבען פאלשע וועקסלען

(§) אין קרימינאל-געריכט איז געקומען פאר-געקומען דער פראצעס פון באנקראטירטען לאדזשער סוחר משה קארמאזין. קארמאזין איז געווארען בעשולדיגט, אז ער האט מיט דער הילף פון פאלשע וועקסלען אויסגענארט ביי 8 לאדזשער סוחרים סחורה אויף א סומע פון 150 טויזענד זל.

דאס געריכט האט אויסגעהערט ביי 70 עדות. אלס מיטשולדיגטע אין פער-ברעך זענען געווען משה אהרן סרא-מופקא פון זבלעוו, יוסף מאגנין פון טארן ישראל מילשטיין און חיים פאדלאווסקי פון לאדז. ביי די געריכטס-פערהאנדלונגען איז אבער פעסטגעשטעלט געווארען אז די אלע פערזאנען זענען געווען בלינדע ווערקצייג אין קארמאזינס הענד און די רייבער זענען זיי געווארען בעפרייט.

קארמאזין האט זיך נישט אנערקענט צו דער שולד, ער האט ערקלערט, אז טראץ דעם סבאנקראט, וואס איז פערע-פענטליכט געווארען דורכ'ן האנדעלס-געריכט, האט ער ווייטער געפיהרט זיין געשעפט און דערביי האט ער געמוזט זוכען פערשיידענע אופנים פון קרעדיט אבער קיין פאלשע וועקסלען האט ער נישט אויסגעשטעלט. די עדות זענען אבער פאר איהם נישט גינסטיג געווען. דאס געריכט האט איהם פערארטיילט אויף 1 יאהר תפיסה.

פונקטו-געשפרעכע לאדז—בערלין

(ב) פון מארגן אן וועט בעפעננט ווע-רען אן אלגעמיינע טעלעפאן-פערבינדונג צווישען פוילען און דייטשלאנד. מען וועט קאנען האבען געוועהנליכע און דרינגענדע געשפרעכען מיט אלע שטעט פון ביידע לענדער.

עס וועלען אויך איינגעפירט ווערען „פונקטען"-געשפרעכען, וואס וועלען קאס-טען דאס 10 פאכיגע, וואס א געוועהנליך געשפרעך. עס וועלען אויך זיין אבא-נאמענט-געשפרעכען, וואס וועלען נאר צאהלען א האלבען פרייז. אזעלכע גע-שפרעכען וועט מען נאר קאנען האבען 7 אוונט ביז 8 פריה.

מארגען א צוזאמען פאבאר-קאמיסיע

(ה) מארגען, פרייטאג 9 אינדערפריה קומט פאר אויף פאמארסקא 18 א פא-באר-קאמיסיע פאר די פאבאראווע פון יאהרגאנג 1908 און עלטערע, וועלכע האבען זיך ביז איצט נישט געשטעלט צו דער פאבאר-קאמיסיע.

צו דער קאמיסיע דארפען זיך שטע-לען די פאבאראווע פון די קאמיסאריא-טען: 1, 13, 12, 10, 7, 6, 4, 1, אויב זיי האבען בעקומען וועזוואניעס פון דער שטאטישער סטאראסטווע.

קאדענץ פון שטאט-ראט נישט פערלענגערט
די נייע וואהלן זאלען פארקומען אין סעפטעמבער?

(§) מיר דערוויסען זיך, אז די קא-דענץ פון שטאט-ראט וועט נישט פער-לענגערט ווערען. עס זאל שוין אפילו זיין בעשטימט דער טערמין פון די נייע וואהלען, וועלכע זאלען פארקומען אין מיטען סעפטעמבער 1930.

שרעקליכער פארפאל מיט א סערזשאנט

אין לאדזשער מיליטערישען שפיטאל האט מען געברענגט אויף אן'אפעראציע דעם סערזשאנט פון טשענסטאכאווער ארטילעריע-פולק, וועלכער איז ארונ-טערגעפאלען אונטער א הארמאט און זיך צוקוועטשט די פיס און דעם ברוסט-קאסטען. מען האט איהם געמאכט אן-אפעראציע' זיין געזונד-צושטאנד איז א געפעהרליכער.

שוידערליכער פארפאל אין דער טראמוויי-רעמיזע
טראמוויי-ארבייטער צוקוועטשט ביידע פיס און צובראכען א ריפ

(ט) אין דער טראמוואי רעמיזע איז געקומען פארגעקומען א שרעקליכער פאר-פאל. דער טראמוואי-ארבייטער יאן וואי-טשעכאווסקי האט זיך בעת דער ארבייט ארייגעקריגען צווישען צוויי וואגאנען, וועלכע האבען איהם צוקוועטשט די פיס און די ריבען. אין א שווערען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין שפי-טאל אריין.

שטייער-אפטיילונג פון מאגיסטראט אין א נייעם לאקאל

(§) פון קומענדיגען מאנטאג אן וועט זיך די שטייער-אפטיילונג פון מא-גיסטראט געפינען אין א נייעם לאקאל, וואס איז פיל בעקוועמער און גרעסער פאר דעם איצטיגען. דער נייער לאקאל געפינט זיך אין מאגיסטראט-בנין אויף נייע-שטאט, דארט וואו עס האט זיך ביז איצט געפינען ד פלאנטאציע-אפטיי-לונג.

מאגיסטראט פערקויפט 2500 אקציעס
פון דער טראמוויי-געזעלשאפט

(§) אויף איינע פון די לעצטע זי-צונגען פון שטאט-ראט איז בעשלאסען געווארען צו פערקויפען 2,500 טראמוויי אקציעס, וועלכע געפינען זיך אין בע-זיץ פון לאדזשער מאגיסטראט.

די פערוואלטונג פון דער טראמוויי-געזעלשאפט האט פערעפענטליכט א סובסקריפציע פון די דאזיגע אקציעס אין דער לעצטער טערמין פון דער סוב-סקריפציע וועט זיין דעם 8. מערץ.

נאך דעם דאזיגען טערמין וועט דער מאגיסטראט פערשטעלען דעם שטאט-ראט דעם פרייז, וואס די טראמוואי-די-רעקציע וויל געבען פאר די אקציעס און דאן וועט בעשלאסען ווערען צי די שטאט וועט פערקויפען די אקציעס אויף דעם דאזיגען פרייז.

לאדזשער דינסטמיידלעך ווערען מאסענווייז געקינדיגט
שוידערליכע לאגע פון די פראווינצער דינסטען, נישט האבענדיג, וואו דעם קאפ אוועקצולעגען פאלען זיי אריין אין דער נעץ פון פראסטיטוציע

(§) דער וויצע פרעזידענט ראפאלסקי האט געלאזט אויפנעמען א דעלעגאציע פון הויז-דינגערשאפט מפעראיין, וועלכע האט איהם פארגעשטעלט די שרעקליכע לאגע פון די דינסט מיידלעך, וועלכע ווערען איצט צוליב דער שלעכטער צייט

ביי אונז אין שטאט מאסענווייז געקינ-דיגט. ס'רוב דינסט-מיידלעך שטאמען פון דער פראווינץ, און ווען זיי ווערען ארבייטסלאז האבען זיי אפילו נישט וואו דעם קאפ אוועקצולעגען. פיל פון זיי פאלען אזוי ארום אריין אין נעץ פון דער פראסטיטוציע. די דעלעגאציע האט גע פאדערט, אז דער מאגיסטראט זאל אפ-געבען א לאקאל, וואו די ארבייטסלאזע און היימלאזע דינסט-מיידלעך זאלען האבען בעו איבערצונעכטיגען.

וו. פרעזידענט ראפאלסקי האט צוגעזאגט דעם ענין צו ערלעדיגען.

א גנבה אין א פאבריק

(ה) נעכטען בייטאג האבען זיך גנ-בים אריינגעקריגען דורכ'ן דאך אין דער פאבריק פון פישעל מוגענדיך און ארויסגעגנב'עט 10 שטיק סחורה.

שען אנשטאלט, וועלכער איז אפילו פון דער וועלט-בערימטער פירמע „פאר-לאפאן".

א טויט קינד אין א מיסט-קאסטען

(ה) דער סטרוזש פון פאמארסקא 84 האט נעכטען ענטדעקט אין מיסטקאס-טען פון הויף א טויט קינד פון 3 חד-שים.

דאס טויטע קערפערל פון'ם קינד איז איבערגעשיקט געווארען אין פראסעק-טאריום.

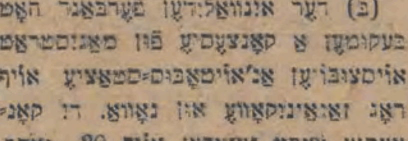

פאדערט איבעראל
ייז כשר
שולדענר ייז'ס

גרויסע אויטאבוס-סטאציע אין לאדז

(ב) דער אינוואלידען פערבאנד האט בעקומען א קאנצעסיע פון מאגיסטראט אויסצובויען אן'אויטאבוס-סטאציע אויף ראג זאכאינקאווע און נאווא. די קאנ-צעסיע ווערט געגעבען אויף 20 יאהר. אויף דער סטאציע וועט זיך געפינען א גרויסער בנין מיט א ווארטע-זאל, רעזשע-בירא און א בולעטען-פערקויף, א פאסט-אפטיילונג, א גאראזש א. א. וו.

„מים פאלאניא" אויף דער גראמאפאן-פלאט

נאך בקרוב וועט מען האבען די גע-לעגענהייט צו הערען די זיסע שטים פון דער בערימטער מים פאלאניא, און דאס צוליב די בעמיהונגען פון דער פירמע „פארלאפאן". וועלכער עס האט זיך איינגעגעבען, אז די מים פאלאניע זאל שפילען פאר איהר אויף א פלאטע, בעת איהר בעזוך אין פאריז. די פלאטען וועלען אויסגעארבייט ווערען אין לאנד דורך דעם נייעם פוילישען פאנאגראפי-

דער קריזיס ווייזט אונז אונגלויבליכע טרויעריגע פאקטען

אנגעמעלט האב איך בעגעוואוינט אין יודישען טעאטער א פאר-שטעלונג, ווי קינדער האבען איבערגענומען א געשעפט פון א רייכען פאטער, וואס עלטער און אונגעהויגער דער פאטער איז געווארען, אלץ מעהר האבען זיי איהם ארויסגע-שטויסען פון געשעפט און פון דער גרויסער דירה, ביז וואנען איהם איז אויס-געקומען נעכטיגען אין דער קאלטער „סוכה"....

דאס אייניקעל, דערהערענדיג דעם זיי-דען וויינען מחמת קאלטקייט, האט גע-בעטען ביים פאטער, עפעס געבען דעם זיידען זיך צו דערווארימען. „דארט, דארט", האט ער געענטפערט, „ליגט דער אלטער דיוואן, גיב איהם צום צו-דעקען".

דאס אייניקעל האט דעם דיוואן צו-שניטען אין צוויי, זאגענדיג, איין העלפט איז פאר דיין טאטען און די צווייטע העלפט וועל איך בעהאלטען פאר מיין טאטען, דער עולם האט זיך צו-לאכט אויף דעם אייגפאל פון'ם אייניק-לען אווניקעל, דאך האט זיך יעדער גע-טראכט: צי קאן אזעלכעס פארקומען? איז עס לעבענס-וואהר?

איצט, אין דער קריטישער צייט, זעהען מיר בעשיינפערלעך, ווי בעמיטעל-טע קינדער ווילען אריינשטופען זייערע עלטערן אין „בית מחסה לזקנים", 164 זקנים האלטען מיר אויס. ס'פעהלען אויס ווייטערע פלעצער, מיר גרייטען זיך צו בויען א נייעם בנין, נאר מי יודע, אויב די בעמיטעלטע קינדער גרייטען נישט צו א נעלעגער פאר זיך אויך... מיר חוי-שען זיי דאס נישט. אבער דאס גראהע לעבען אין דער היינטיגער שווערער צייט איז רייך אין פערשידענע איבעראשונ-גען. צי טאר מען שטעהן מיט פערלענגטע הענד און, נישט בויען ביים בית מחסה לזקנים נאך א בנין?!

ב. א. גליקסמאן

ראדיא פראגראם

דאנערשטאג, 27 פעברואר

ווארשא (1412)

- 11.58 שעה צייכען
- 14—12.40 שילער פריה מארגען קאנצערט פון דער ווארשאווער פילהארמאניע
- 17.15—16.15 גראמאפאן פליטען מוזיק
- 18.45—17,45 קלאוויר קאנצערט פון פאזנאן
- 19.10 לאנדווירטשאפטליכע בערזע.
- 19.25 גראמאפאן פליטען מוזיק
- 19,40 ידיעות
- 21.30—20.30 לייכטע מוזיק
- 22.15—21.30 טראנסמיסיע פון קראקא
- 22,15 וועטער און ספארט בעריכטען
- 22.35 לעצטע נייעס
- 24—23 טאנץ מוזיק פון רעסטאראן „אטאיע"

פאזנאן (335)

- 18.45—18.45 קלאוויר קאנצערט פון פראג. לי-שיצקי און פראפ. לוקאשעוויטש

ווילנא (385)

- 16.15 גראמאפאן-פליטען. בראהמס 1 סימפאניע אויסגעפיהרט פון לאנדאנער סימפ. ארקעסטער/ לייטונג, דיר. הי אבענדראט
- 19.10—18.45 ראדיא-טעכנישער פארטראג
- 23— טאנץ מוזיק פון רעסטאראן „בריסטאל"

אויסלענדישער ראדיא-פראגראם.

בערלין, (418)

- 21— פון היינט אויף מארגען" (אפערע)

שטאקהאלם (1348)

- 19.40 סימפאנישער קאנצערט

קאפענהאגען (1153)

- 20.25 סימפאנישער קאנצערט

לאנדאן (356)

- 20.35 סימפאנישער קאנצערט

טולוזא (381)

- 21.15 אפער-מוזיק

נעאפעל (133)

- 22,50—21.02 פאלקסטימליכער קאנצערט

מאילאנד (501)

- 23.30—21.45 געמישטער קאנצערט

בודאפעסט (550)

- 1—23.15 קאנצערט פון א ציגיינער קאפעלע

—0—

טוריסטען-בילעטען

(—) אין יאהר 1930 וועלען אויך ארויסגעגעבען ווערען טוריסטען בילע-טען מיט א טערמין פון 15 טעג, אזוי ווי עס איז איינגעפיהרט געווארען אין פאריגען יאהר בעת די אויסשטעלונג אין פויזען.

לאדזשער קאמעראל-טעאטער
„ארדט"
אלעע 1-טער מאי 2
פריהער ענגלישער זאל

קינסטלערישער לייטער: משה בראדערזאן
דירעקציע: יוסף סטרוגאטש.
קאמפאזיטאר: דוד בייגעלמאן.
קאנפעראנס: רייכענבערג, מאנדעלבליט

היינט, דאנערשטאג
דעם 27. ה. ח. 10 אזייגער אוונט
גרויסע פייערליכע פרעמיערע
פון דריטען „ארדט"-פראגראם
א. נ.:
„אז א קאפ"
18 שלאגער נומערן
הנחה בילעטען אין פאספארטורען
היינט נישט גילטיג.
בילעטען צו בעקומען אין דער קאסע פון טעאטער יעדען טאג פון 1—11 און פון 5 נ"מ

ווען מען קאן נישט שלאפען
מעדיצינישע שמועסען – פון דר. י. טעי

שלאפען איז א נויטווענדיגקייט, מען מוז שלאפען, אויב מען וויל זיין געזונד. אהן שלאף איז מען אויף צרות. מען זעהט ארום מיט א פערהאקטען קאפ דער, בעסער געזאגט, „אהן א קאפ". מען איז מיד און צובראכען. מען קאן נישט טון די ארבייט, ווי עס דארף צו זיין. א מענש, וואס קאן נישט שלאפען, איז א קראנקער מענש.

אמת, נישט יעדער מענש איז גלייך אין דעם פרט. עדיסאן, דער עלעקטרי-ציטעט מכשף, שלאפט 5 שעה א מעת לעת און איז געזונד און פריש. נאפאלעאן אין די יונגערע יאהרען איז געשלאפען נאר ווי-ניג. אנדערע מענשען שלאפען א סך, מעהר. און פינדעסטוועגען נעהען זיי ארום מיד און נענעצען. זיי האבען גאנ-צע טאגעלאנג אונטער די אויגען. אויך שלאפען הענגט אפ א סך פון ערציהונג און מען קען עס ענדערן ביז א געוויסער גרענעץ. מען קאן זיך צוגעוואוינען צו אלע צרות, אפילו צו ווייניג שלאפען. אבער אין אלגעמיין איז די אלטע לעהרע פון רמב"ם, אז א מענש דארף שלאפען אכט שעה, א גוטע מעדיצין פאר אלע-מען. אכט שעה ארבייטען, אכט שעה

רוה און שפיל און אכט שעה שלאפען איז א גוטע איינטיילונג פאר יעדען מאג.

אבער נישט יעדער מענש קאן שלאפען, און אפילו די, וואס שלאפען, שלאפען נישט תמיד, ווי עס דארף צו זיין. א מענש קאן נישט שלאפען, ווייל ער זארגט זיך צופיל. א סך צרות זענען א הארטער קיי-שען. מען ליגט מיט פערמאכטע אוי-גען אוממע ן טראכט. מען עסט זיך אויף די נאל און וואס מעהר מען זארגט זיך, אלץ ווייניגער שלאפט מען. די איינציגע מעדיצין איז: ווייניג זארגען, זארגען מאכט מענשען גרוי און אלט און ברענגט שלאפלאזע נעכט.

אבער נישט נאר זעלישע שמערצען,— אויך קערפערליכע זענען א גרויסער מזיק און רויבען אוועק דעם שלאף פון די אויגען. קראנקע, ליידענדיגע מענ-שען שלאפען ווייניג. מען מוז צוערשט בעפרייט ווערען פון די ליידען.

אויך א שלעכטער געוויסען, זאגט דער עולם, לאזט נישט שלאפען. און דער עולם האט רעכט. מען קריגט שלעכטע חלומות, וואס רייסען איבער דעם שלאף. מען קאטשעט זיך אויפ'ן בעט, ווי אויף הייסע קוילען. מען כאפט זיך אויף מיט

שרעק. אגנזער שומר פונ'ם געוויסען האלט אין איין פייניגען דעם זינדיגען מענשען. מען מוז אונטערקויפען דעם שומר, כדי צו כאפען א דרעמעל. שווע-רע ארבייט מאכען מיד דעם קערפער און מאכען אויך מעגליך דעם שלאף. נער-וועזע מענשען שלאפען שלעכט. א נער-וועז-ראקטאר קאן דא א סך העלפען.

מענשען, וואס לעגען זיך אין בעט ארייין מיט א פולען מאגען, זענען אפט געשטערט אין זייער שלאף. מען טאר נישט עסען פאר'ן שלאפען געהן, כדי נישט איבערצולאדען דעם מאגען. א פולער מאגען לאזט נישט שלאפען. אבער אויך א הונגעריגער שלאפט נישט גוט. מען זאל עסען א פאר שעה פאר'ן שלאפען געהן, און נישט צופיל אויף איינמאל.

אויך קאווע טרינקען איז נישט קיין מציאה פאר'ן שלאף. מאנכען מענשען, ספעציעלע נערווען-שוואכע, קאנען נישט שלאפען, אויב זיי טרינקען קאווע נאך מיטאג. העכסטענס זאל מען טרינקען קאווע אין דער פריה און נישט מעהר. אויך א סך רויכערן פאר'ן שלאפען געהן, ארגער. ווי מאנכע טועט עס אין בעט, איז נישט קיין רפואה פאר שלאפלאזיגקייט.

א סך מענשען זענען געוואוינט צו לייענען, איידער זיי ווערען אנטשלאפען. דאס איז א טעות. זיי חלומ'ן וועגען דעם און זייער מוח ארבייט בעת'ן שלאף. מען מוז האבען גוטע לופט און פיל-שטענדיגע רוה דעמאלט שלאפט מען אויך בעסער. און אויב דאס אלץ העלפט נישט, מוז מען געהן צו א דאקטאר, פרי אויסצוגעפינען, וואו עס ליגט דער מקור פון דער שטערונג.

א גוטער שלאף איז די בעסטע רפואה פאר דעם מידען קערפער און פאר דער מידער נשמה.

„יודישקייט" אין מאדריד
(ענדע פון זייט 8)

פון לינגען-שטוינדונג נישט פאר אונז גע-ראלט — איז אויס יודישקייט. יום-כפור כפור האבען זיך געזאמעלט 17 יודען אין [illegible] וואס [illegible] א שיל [illegible] האט אביסעל געדאוונט, אבער וואס עס וועט זיין הייאהר יום-כפור — ווער קען וויסען.

עס יזיען א-האן יודען אין מאדריד אבער זיי ווילען זיך נישט לאזען [illegible] א רביי-שער יאקודו, איינער פון די גרעסטע באנקירען אין שטאט, פלעגט אמאל גע-בען געלד פאר יודישע צוועקען. אבער איצט האט ער זיך אינגאנצען אפגעזאגט פון אלע יודישע ענינים.

א צווייטער יוד איז פאר זאן אויך א רעבע'. האט ער אין די לעצטע יאהרען א... ביבען צו דערציהלען. אז די מאמע זיין איז געווען. לא עליגו, א קאטאלוט-

שקע, אבער דאן פעראמשא [illegible], אז עס איז א לוגען, ווייל די מאמע זיינע איז געווען א יודישע פרוי פון ענגלאנד און קיין ענגלאנדער איז זי נישט פון [illegible]... לא די וואס עס איז דא וועניג יודען, זאגען זיך די עטליכע אויך אפ...

— שווער צו לעבען אין [illegible] אהן א שוחט — האט זיך פאר מיר בע-קלאגט דאן פעראמשא. אבער...

— מילא, א שוחט. ווי א שוחט — האב איך איהם „געטרייסט", די יודען דא עסען דאך מן הצתם חזיר-פלייש און צו חזיר דארף מען קיין שוחט נישט האבען, אבער א מוהל?

— און ווען עס זאל זיין א מוהל? — האט דאן פעראמשא געענטפערט — ער וואלט דאך דא געשטארבען פון הונ-גער. קיין יוד אין מאדריד וויל שוין נישט מל זיין זיינע זוהן...

ארעסטירט 2 קאנטראלערן פון „וואג און מאס אמט" אין לאדז

די צוויי חברה-לייט האבן שאנטאזשירט זעהר פיל לאדזשער סוחרים

(ה) די לאדזשער פאליציי איז שוין א לענגערע צייט אויפמערקזאם געווארען אויף 2 עלעגאנט-געקליידעטע, וועלכע האבן „וויזיטירט" די געשעפטען און פארשטעלענדיג זיך אלס קאנטראלערן פון מאס און וואג-אמט, האבען זיי ארויפ-געלעגט שטראפען אויף די סוחרים און שפעטער גענומען לא יחרץ געלד, אז זיי זאלען נישט צוזאמענשטעלען קיין פראטאקאל.

געלטען פּט. זענען די דאזיגע צוויי חברה-לייט ארייגעקומען אין א געוועלב אויף אגרארנא גאס און זיך געהייסען ווייזען די געוויכטער, די וואג און די מאס, דער סוחר, וועלכער האט ערשט מיט א פאר טעג צוריק אפגעשטעמפעלט זיינע געוויכטער און וואג, איז'ם מאס און וואג-אמט, האט פארשטאנען אז דאס זענען אפערירסטען און ער האט א ווינק געטון צו זיין יונגעל, אז ער זאל גיין רופען פאליציי. די „קאנטראלער-רען" האבען זיך גענומען צו דער ארבייט, אבער אין א פאר מינוט ארום איז ארייגעקומען א פאליציאנט און זיי אפגעפיהרט אין קאמיסאריאט. דארט האט זיך ארויסגעשטעלט, אז דאס זענען מאיסע די, וועלכע האבען אפגערירט פיל לאדזשער סוחרים. די צוויי חברה-לייט, עדוארד ראבאווסקי, א שלאסער פון שקאלנע 30, און סטעפאן סטאקא-משינסקי פון 11. אקטאבער גאס זענען איינגעזעצט געווארען אין ארעסט.

„קויף אנ'אקס פאר א גראשען"...

נישטא קיין בעלנים אויף לארטאפעל פאר גראשענס אפילו

און שמאט הערשט א הונגער; 'סאיז נישטא וואס צו שלינגען און וואס צו ברעכען. אלץ איז בזול חזול, אבער „קויף אנ'אקס פאר א גראשען, אז דער גראשען איז נישטא"...

קארטאפעל איז, ראלט זיך, פאר דער ארימקייט, דאס ביליגסטע מאכל, בפרט היינט. קומט א פויער די טעג קיין קאנ-סטאנטין, וויל פערקויפען א מערין ערד-עפעל פאר 3.50 זל.; אז ער איז געשטא-נען און געדיבור'ט, האט ער אראפגע-לאזט דעם פרייז אויף 3 זל., דערנאך אויף 2 זל. אבער אויך אויף דעם גרא-שענדיגען פרייז האבען זיך נישט גע-פונען קיין בעלנים. דער גוי האט זיך גע-זונדעלט, האט אויסגעשאטען די קארטא-פעל און מיטען מארק און איז א צער-גנגער אהיימגעפאהרען. אבער א פאלי-ציאנט האט איהם געשטערט: „האלט!" ער האט איהם פארהאלטען, איהם „צו-געקלעפט" 30 זל. ארמיניסטראטיווע שטראף פאר „פארוארייניגען" דעם מארק.

8400 ארימעלייט זיך רעגיסטרירט אויף קויהלען-שטיצע פון דער קהלה

(—) די קויהלען-אקציע פון דער לאד-זשער קהלה ווערט פארגעברייט, עס הא-בען זיך רעגיסטרירט 8400 ארימע יודי-שע פאמיליעס, וואס רעפלעקטירען אויף קויהלען-שטיצע. איצט ווערט דורכגע-פיהרט א גענויע קאנטראלע פון די רע-גיסטרירטע. עס איז צו ערווארטען, אז אין די נאהענטסטע טעג וועט פארקו-מען די קויהלען-פארטיילונג.

ביז איצט האט די קהלה איינגעקויפט 5000 קערץ קויהלען צו דעם דערמאנ-טען צוועק.

געשאפען א יודישער טישלער-קאאפעראטיוו אין לאדז

מחמת דעם שארפען עקאנאמישען קריזיס אין דער אומנצוהליטער קאנקו-רענץ, וואס עס הערשט צוליב'ן טויטען פדיון כמעט אין אלע בראנזשעס, איז דער לאדזשער יודישער טישלער-צעך ביים האנדווערקער-פארבאנד פאלודניא-ווא 4 געפאלען אויפ'ן געדאנק צו גרינדען א פערקויפס-קאאפעראטיוו פון אויסארבייטונגען פון די בעסטע לאדזשער יודישע טישלער-מייסטער.

דער דאזיגער פערקויפס-קאאפעראטיוו האט דעם ציל צו צענטראליזירען דעם גאנצען פערקויף פון דער יודישער טישלער-פראדוקציע אין אונזער שטאט און פערזיכערן זיך געגען באנקראטען און ביזוויליגער קאנקורענץ.

דער דאזיגער יודישער טישלער-פער-קויפס-קאאפעראטיוו איז דער ערשטער אין גאנץ פוילען. אזא קאאפעראטיווע פערקויפס-שטעלע פון מעבעל פון די קריסטליכע טישלער איז אין לאדז שוין געשאפען געווארען מיט א קורצער צייט צוריק.

זאוויאדאווצע בע'גנב'עט א באהן-קאסע

אויף 40 טויזענד זלאטיס

פון ווילון טעלעפאנירט מען: די טעג האט די באהן-מאכט דורכ-געפיהרט א רעוויזיע אין דער קאסע פון דער באהן-סטאציע אין ווילון.

די קאנטראל האט געגעבען איבערא-שענדע רעזולטאטען. עס איז נעמליך פעסטגעשטעלט געווארען, אז דער זא-וויאדאווצע פון דער סטאציע אנטאני גערטשינסקי האט פערטאכלעוועט גאנ-צע 40 טויזענד זל. פון דער קאסע, אין די ביכער זענען געווען פאזיציעס, וואס זענען איינגעשריבען געווארען אויפ'ן יסוד פון פיקטיווע רעכנונגען.

גערטשינסקי איז תיכף ארעסטירט געווארען.

וואס ווערט	אין טעאטער
היינט געשפּילט	אין קינא

ארדט: „אהן א קאפ"...
שטאטיש טעאטער: „פערברעכער".
קאמעראל טעאטער: „אקטאבער טאג"
פאפולארני: „מעסלעך נאלד"
פילהארמאניע: „בעורדענהאווער באלעט"
קאסינא: „די אייזערנע מאסקע".
לונא: „פאר'ן אורטייל".
ספלענדיד: „דער געפאלענער מלאך".
גראנד-קינא: „שלאפלאזע נעכט — שרעקליכע נעכט".
פאלאס: „דאס נארישע גליק קניאפיטשקיס"
קאפיטאל: „די קעניגין אהן קרוין".
אדעאן: „די גאלדענע פאנטערע"
ספּורדזשעלניא: „אונטער דער בייטש פון שאנדע"
זאכענטא: „דאס גאלדענע גיהינום"
וואדעוויל: „די גאלדענע פאנטערע"
אפאלא: „פאטער, איך וויל א גראף"
טשארי: „די לעצטע פאסירונגען פון טארזאן"
קארסא: „שלעכטער צייגער"
אשוויאטאווי: „וואס שנעלער"

עקספּאזיטור פון שטאט-סטאראסטע וועלען ארויסגעבען אויסלאנדס-פּעסער

צוליב'ן איינפיהרען די נייע פארשריפ-טען וועגען אויסלענדישע פעסער, ווערען מיר געוואויער, וועט אין לאדז איינגע-פיהרט ווערען א נייע טעכניק פון ארויס-געבען אויסלאנד-פעסער, אזוי, אז די עקספּאזיטור פון דער שטאט-סטאראס-טווע וועט קאנען ארויסגעבען אנ'אויס-לענדישען פאס.

טעאטער און קונסט

היינט פרעמיערע אין „ארדט"

היינט דאנערשטאג ווערט געגעבען אין „ארדט" די דריטע פרעמיערע א.נ. „אהן א קאפ", וועלכע פערמאגט 18 שלאגער-נומערן.

די רעזשי ליגט אין די הענד פון ארטיסט און דירעקטאר יוסף סטרוגאטש. דאס פראגראם איז רייך און פערשי-דענארטיק, די קאנפעראנסיערקע פיהרט אויס די ארטיסטען מאנדלבליט און רייכענבערג.

גרויסער פריהמארגען-קאנצערט

קומענדיגען זונטאג, 12 א זייגער מי-טאג קומט פאר אין „פילהארמאניע" דער 10 סימפאנישער פריהמארגען-קאנ-צערט פון לאדזשער פילהארמאנישען אר-קעסטער. דער קאנצערט איז ספעציעל געווידמעט די שאפונגען פון פערשטאר-בענעם קאמפאזיטאר עדוואַרד גריעג

ZARZĄD

Telefonów Łódzkich

P. A. S. T.

podaje do wiadomości, że wobec ukończenia rozbudowy miejskiej sieci telefonicznej. **wykonuje instalacje nowych abonentów w Łodzi i okręgu koncesyjnym łódzkim BEZ OGRANICZEŃ.**

PP. interesanci pragnące zainstalować u siebie aparat telefoniczny proszeni są o zgłaszanie się do Biura Abonamentowego, Al. Kościuszki Nr. 12, w godzinach 9—4, soboty 9—12, w celu załatwienia odnośnych formalności.

טעלעגראמען

יודישע פייערליכקייטן צום 10-יעריגען אמטירונגס-יובילעאום פון אונגארישען מלוכה-הויפט הארטי

4 אונגארישע יודען בעקומען הויכע אויסצייכנונגען

בודאפעשט (יטא) אי צוזאמענ-האנג מיט'ן 10-יעהריגען אמטירונגס-יובילעאום פון אונגארישען מלוכה-הויפט ניקאלאי הארטי, וואס פאלט אויס די טעג, האט דער פרעזידענט פון דער אויזראעליטישער לאנדעס-קאנצלער בארא קערנער ארוים געשיקט א צירקולאר צו אלע קהלות, אין וועלכען עס ווערט עמפעהלט צו ארגאניזירען לכבוד דעם מלוכה-הויפט ענטשפרעכענדע פייערונג, צו וועלכע עס דארפען איינגעלאדען ווערען פארשטעהער פון דער ציווילער און מיליטערישער מאכט.

אויף דער ליסטע פון פערדינסטפולע פערזאנען, וועלכע האבען אין צוזאמענ-האנג מיט'ן אמטירונגס-יובילעאום פון מלוכה-הויפט הארטי בעקומען אויסצוי-כנע אויסצייכנונגען, געפינען זיך אויך פיר גענדעע יודען: דער ריטער פון „מאריא-טערעזיא-ארדען" בעלא שילארד, אפיציר פיליפ פינגערשטאס, וועלכער איז בעת דער מלחמה 71 מאל פערוואונדעט געווא-רען און האט פערלוירען איין אויג, חוץ דעם די יודישע מיליטער-לייט אדריאן שטעלא און בעלא לאשלא, וועלכע זיי-נען בעת דער מלחמה דעקארירט געווא-רען מיט פיל ארדענס.

א שרעקליכע שטראף פאר א ווילדער טאט פון א יודישען עמיגראנט פון פוילען אין ארגענטינע

ראנצינג, (יט"א) אין היגען קרימינאל-געריכט איז פארגע-קומען דער פראצעס פון דעם 30-יעהרי-גען הענדלער נתן באמבאלעוויטש פון וולאצלאוועק, וועלכער האט אין חודש נאוועמבער פ. י. אויס נקמה גענומען זיין חבר, דעם 18-יעהריגען יוסף סטאנקע-וויטש פון אלעקסאנדראוו, בעת דער לעצטער איז געשלאפען, ארייגעגאסען אין בעט ארויף פעטראל אנגעצונדען און נאכט און דאס פעטראל אונטערגעצונדען פון וואס סטאנקעוויטש האט בעקומען בראנדוואונדען אויף די פיס. דער אנגע-קלאגטער האט זיך פערענטפערט, אז ער האט בלויז געוואלט מאכען א שפאס. דער פראקוראר האט געפאדערט פאר'ן אנגעקלאגטען א יאהר טורמע. דאס גע-ריכט האט אבער איבערגעשטיגען די פאדערונג פון פראקוראר און פערורטיילט באמבאלעוויטש'ן צו איין און א האלב יאהר טורמע. דער אורטייל איז מאטיווירט געווארען דערמיט, וואס אזא ארט ווילדער טאט ווי דער טאט נאך דערצו בעת דער געליטענער איז גע-שלאפען מוז שטרענג בעשטראפט ווע-רען.

די „העלדען" פון אונזער צייט

אין דער ביילאגע פאר קינדער פון „נאש פשעגלאנד" איז אפגעדרוקט אזא בריף פון א שילערין:

„איך האב 9 יאהר. איך קען אבסאלוט נישט קיין יודיש, צו אונז קומט אבער ארייז די מאלטער פון סטרוזש, זי איז א פוילישע, אבער זי קען יודיש. ווייל די יונגלעך האבען איהר אויסגעלערנט.

זי איז אלזא מיין לערערין און לערנט מיך יודיש".

פירושים זענען איבריג.

פארשלאג אויפצורופען צו דער תורה מיט'ן טיטול „הגבור"

בודאפעשט. (יט"א) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג אין אפגא איז ארייג-געטראגען געווארען א פארשלאג, דאס די קריגס-אנטיילנעמער, וועלכע האבען זיך אויסגעצייכענט בעת דער מלחמה זאל מען ביים אויפרופען אין שוהל צו דער תורה בעעהרען מיט'ן טיטול „הגבור", גלייך ווי עס ווערט בענוצט דער טיטול „מורנו."

51,884 ארבייטסלאזע רעגיסטרירט אין לאדזער אינדוסטריע-ראיאן

וויפיל ארבייטסלאזע זענען נישט רעגיסטרירט?

אין דער פערגאנגענער וואך זענען אין לאדזער אינדוסטריע-ראיאן געווען רעגיסטרירט 51,884 ארבייטסלאזע, דע-רונטער בלויז אין לאדז — 36,420 אר-בייטסלאזע, אין זגערזש 4071, אין זדונ-סקא-וואליא — 2423, אין טאמאשאוו — 3,224, אין קאנסטאנטין 482, אין אלעק-סאנדער 465, אין רודא - פאביאניץ — 729 ארבייטסלאזע.

אונטערשטיצונגען האבען בעקומען די פאריגע וואך 34,595 ארבייטסלאזע, בלויז אין לאדז 26,502 פערזאן.

אין דער פאריגער וואך האבען אין לאדז גופא פערלוירען זייערע בעשעפ-טיגונגען 2411 פערזאן.

דאס זענען אלץ ציפערן וועגען די רעגיסטרירטע, אבער וויפיל זענען פער-האן אין לאדז ארבייטסלאזע, וואס זע-נען נישט רעגיסטרירט! לויט אנ'אפ-שאצונג פון לאדזער שטאט-ראט זענען אין אונזער שטאט פארהאן ביז א פירטעל מיליאן הונגערענדע ארבייטער-פאמיליעס, דערונטער די בעדייטענדסטע צאהל יודען. ווער וועט זיי העלפען?

יעדער צוזאג אויף פערבעסערונג לאזט זיך אויס מיט א בוידים; יעדער צוזאג אויף הילף פערענדיגט זיך מיט פערצווייפלונג פון די הונגערענדע.

וויי אין די צייטען פון דער אמאליגער „קאראבקע"

א שטייער פון עלעקטרי און גאז-בעלייכטונג

(—) דאס אינערן-מיניסטעריום האט אויסגעארבייט א פראיעקט, אז די מא-גיסטראטען פון די שטעט זאלען מעגען איינמאהנען א נייעם שטייער פון עלעק-טרישער און גאז-בעלייכטונג פון לאקא-לען, וואו עס פערקויפט זיך אלקאהאל און עס קומען דארט פאר פערוויילונגען. דער דאזיגער פראיעקט, וואס זאל רא-טעווען די פינאנצען פון די שטעט, וועט אריין אין קראפט דעם 1. אפריל ד. י. מען גיט איבער, אז דערזעלבער שטייער זאל אויך גענומען ווערען פון עלעקטרי-שער און גאז-בעלייכטונג אין פריוואט-וואוינונגען.

נאכט-דיזשורען אין די אפטייקען

פאוולאווסקי, פעטריקאווער 809; האמבורג, נאוואוואווא 50; גלינבאווסקי, נא-רוטאוויטש 4; שיטקעוויטש. קאפערניק 26; בארטשא, פאמארסקא 10 און פא-מאש, פלאץ קאשטשעלני 10.

די געהיימנישען פון דער רויטער ווילע

שפאנענדער ראמאן פון לאדזער לעבען

(58-טע פארטזעצונג)

דערמיט, וואס זניטש האט אזוי גערעדט צו זיין שטף, האט ער זעהר געשיקט געהאנדעלט, ער האט דערמיט גע-געבען צו פערשטעהן, אז זיי האבען אויפגעהערט אנווענ-דען וויטערע שריט צוליב פארזיכטיגקייט. גלאט קאמ-פראמיטירען א מענש מיט אזא שטעלונג אין דער געזעל-שאפט, מיט אזא אנגעזעהענעם נאמען, ווי עס האט הארט-מאן, וואלט אונז נייקאנט מיאוס פערפיהרען.

דער פאליציי-נאטשעלניק, וואס איז פון דער נאטור געווען א זעהר פארזיכטיגער מענש, האט מסכים געווען מיט זיינע אגענטען. ער האט זיי אויסגעדרוקט זיין מיט-געפיהל, פאר דער אומזיסטער טרחה, און ער האט זיי צוגעזאגט א פערגיטיגונג.

ווען די צוויי אגענטען האבען פערלאזט זיין קאבי-נעט, האט ער לאנג נאכגעטראכט וועגען דעם גאנצען גאנג פון דער פארשונג און וועגען זיין רעזולטאט. עס האט זיך ביי איהם פער'גנב'עט א חשד. ער האט גענוי-מען נאכקוקען די אקטען, און זיי אוועקגעלייגט אין א קליין אייזען קאסעטקעלע, וואס איז געווען איינגעמויערט אין דער וואנד. ער איז יעצט געווען פערנומען מיט דעם גרויסען מארד, וואס איז אומבעטיהרט געווארען איבער א אומבעקאנטער פרוי, וועלכע מען האט געפונען א צע-שניטענע אין א קארב. דער דאזיגער בעסטיאלער טאט, האט דעם נאטשעלניק שטארק פעראינטערעסירט, און עס איז איהם פשוט געגאנגען אין לעבען, צו כאפען די מער-דער. ווען ער וועט זיין א ביסעל פרייער, האט ער זיך געטראכט, וועט ער צוריקקעהרען צו דער פראגע — הארטמאן.

דער נאטשעלניק האט געהאט געוואלדיג מזל אין ענטדעקען אלע ארט אפערעס. ער איז געווארען זעהר בעריהמט, א דאנק דעם, וואס ער האט אייביג, פריהער אדער שפעטער, אויסגעפונען דעם שולדיגען, נישט קוקענ-דיג דערויף, וואס מאנכע פרעסע-ארגאנען האבען איהם כסדר אטאקירט, האט ער דאך זיין אויפגאבע ערפילט אויסגעצייכענט. פאר איהם זענען גארנישט געווען קיין אונמעגליכקייטען. ער האט אלעס אדורכגעפיהרט, אהן שטערונגען, מיט דער גרעסטער פינקטליכקייט און קאנ-סעקווענץ. ער איז געגאנגען אין זיין ארבייט כסדר פאר-אויס און געפונען די אנערקענונג פון דער גאנצער מאכט. ער האט געקריגען א נאמען אין די קרימינאליסטישע ספערען. עס זענען געווען פאלען, וואס די בעסטע גע-היים-אגענטען האבען נישט געקאנט פאלען אויף די שפו-רען פון שולדיגען, און ווי באלד ער האט נאר צוגעלייגט זיין האנד, איז דער ענין באלד אויפגעקלערט גע-ווארען.

דער נאטשעלניק, ווי באלד ער האט נאר געהאט אלעס ערלעדיגט מיט דעם געהיימניספולען מארד איבער דער פרוי, וואס איז געפונען געווארען אין קארב, האט ער זיך ווידער געפיהלט בכוח צו נעהמען צום ענין טעמ-פעלהאף. דער מערדער מוז געכאפט ווערען — האט ער צו זיך געזאגט.

זיצענדיג ביי זיך אין קאבינעט, האט ער בעשלאסען איינמאל פאר אלע מאל די גאנצע זאך אויפצוקלערען. ער האט ארויסגענומען די אקטען, וואס זענען געווען פערשלאסען אין אייזערנעם קאסעטקעלע, זיך אוועקגע-זעצט אין א טיפען פאטעל, און זיך פערטיפט אין די פרטים פון טעמפעלהאף-מארד.

דעמזעלבען טאג האט אין דער קרימינאל-פאליציי געהערשט א געהויבענע שטימונג.

צווישען די געהיים-אגענטען האבען נאר געפעהלט די צוויי, סטראגאסקי און זניטש. זיי האבען נישט געקאנט איבערטראגען די פארוואורפען, וואס האבען זיך כסדר גע-שיט אויף זייער אדרעס. זניטש האט מורא געהאט, אז סטראנסקי זאל נישט פלוצלינג מורא קריגען, און זיך „פערשיטען". ער האט איהם מיטגענומען מיט זיך אונטער'ן מכלומרשט'ן אויסרייד, אז זיי זענען מיד. זיי זענען ווידער געגאנגען אין זייער „רעסטאראנדעל" ביים באהן-הויף.

גאנץ לאנג האט דער נאטשעלניק געקעמפט מיט זיך אליין. אין אזעלכע סיטואציעס איז זיך ביי איהם דער געדאנק מיט'ן אינסטינקט פונאנדערגעגאנגען אויף צוויי בעזונדערע וועגען. ער איז פערוואנדעלט געווארען אין צוויי בעשעפעניש'ען, וואס פיהרען מיט זיך א ליידענ-שאפטליכע דיסקוסיע. האט איין „איך" געזאגט אזוי, האט דער צווייטער גע'טענה'עט פונקט פערקעהרט. די דיאלא-גען, וואס דער נאטשעלניק פלעגט פיהרען מיט זיך אליין, פלעגען געדויערען שעהנ'ווייז. איין פעדדעכטיגער געדאנק פלעגט פעריאגען דעם צווייטען, איין חשד דעם צווייטען — אלזא, הייסט עס, אז טעמפעלהאף האט פערכענע הארט-מאנ'ען צו זיינע בעסערע קליענטען. — זעהר גוט, — האט אפגעענטפערט די צווייטע שטים.

— מיר געהען ווייטער. הארטמאן איז געווען זיין גרעסטער בעל-חוב, וואס דרינגט ארויס פון די פאפירען וואס מען האט געפונען ביי טעמפעלהאפ'ען.

— אהן שום ספק האט דער צווייטער צוגעגעבען.

— אז אויב מ'זאל אננעהמען, גארנישט מעהר נעה-מענדיג אין אכט, אז ער האט ערמארדעט דעם פראצענט-ניק, אלס איינער פון זיינע בעל-חובות, טא קאן עס נישט זיין קיין אנדערער, ווי הארטמאן, ווייל קיין אנדערער פון טעמפעלהאפ'ס קליענטען, האט נישט געפיהרט אזא רייך לעבען.

— דאס איז נישט קיין בעווייז, האט די צווייטע שטים פראטעסטירט.

דער נאטשעלניק האט אנערקענט די גערעכטיגקייט פון דער צווייטער בעמערקונג „דאס איז נישט קיין בע-ווייז", און ער האט איבער'גע'חזר'ט.

(דאס המשך קומט)

אַ נייַ פאַמיליען-לעבן אין סאָוויעט רוסלאַנד

(ענדע פון זייט 3)

ווייַל קודם כל מוזען מספּים זיין מיט דעם רעזשים און מיט די געזעצן פון הויז. דערפאַר ווערט פון סאַמע אָנהויב אָן פאַרשטאַנען ווערען, אַז קינדער מוזען אַוועקגעגעבען ווערען אין קינדער-אַפּטיילונג, און אַז קיין פאַמיליען-לעבען אין דעם בעל-הבית'ישען זין פון וואָרט, מיט בעזונדערע צימערן פאַר מאַן און ווייב און מיט האַלטען די קינדער נעבען זיך, קאָן דאָ נים געפירט ווערען.

— מיינט עס, אַז טאַטע-מאַמע וועלען זיך דאַרפען שיידען מיט זייערע קינדער אויף אייביג?

— אַבסאָלוט נים. ס'מיינט בלויז, אַז עלטערן וועלען קאָנען זעהן זייערע קינדער עטליכע מאָל אַ טאָג, און בעשטימטע שעה'ן, אין דעם קינדער-הויז, אָבער זויסט האָבען די קינדער נעבען זיך גאַנצע פיר-און-צוואַנציג שטונדען אין מעת-לעת. פון צייט צו צייט וועלען געמאַכט ווערען אַלגעמיינע פאַרוויילונגען און צוזאַמענקונפטען פאַר עלטערן און קינדער, און דאָ וועלען די קינדער קאָנען זיין נעבען די עלטערן פאַר עטליכע שעה צייט.

— און אַ געוויסער מאָס יאָ. און אַ געוויסער מאָס וועט נאַטירליך נים זיין צווישען די קינדער און די עלטערן אָט יענע אינטימקייט, וואָס מען זעהט איצטער, ווען עלטערן און קינדער וואוינען צוזאַמען. אָבער, ערשטענס, וועט דאָך דאָס קינד שטאַרקער זיין פיזיש און דער זעלבער געבילדעט, וואָס די עלטערן זענען. צווייטענס, מוז דאָך אַמאָל געמאַכט ווערען אַ שריט פאָראויס אייגצופיהרען די עכטע פאָרמע פון אַ קאָמוניסטישען פאַמיליען-לעבען, און דער עקספּערימענט מיט דער נייער געבויטע פאַר די צוויי טויזענד מענשען איז דער פאַר דער דאָזיגער ערשטער שריט.

— און ווי אַזוי שטעלט איהר זיך פאָר די אַנדערע זייטען פון דעם טאָג-טעגליכען לעבען און אַזאַ ריזען-קאָמוניס-טיש הויז?

— די אַנדערע זייטען זענען גאַנץ איינפאַך. ביי אונז אין סאָוויעטען-פאַר-באַנד וויסט מען דאָך זעהר פּינקטליך וויפיל יעדער איינער פאַרדינט. יעדער איינוואוינער פון הויז וועט דערפאַר דאַרפען אָפּגעבען זיין גאַנצען פאַרדינסט אין דער אַלגעמיינער הויז-קאַסע. קיין געלד וועט ער נים האָבען, אָבער דערפאַר וועט ער קריגען אַלץ, וואָס ער בע-דאַרף, אַחוץ געלד, אַלעס — אויסער קליי-דונג. אויף קליידונג וועט זיין אַ ספּע-ציעל אויסגעאַרבייטעטע נאָרמע, און יע-דער מיטגליד פון הויז וועט קריגען אויס-געשטעלט אַ סומע, וואָס ער וועט קענען דורך דעם יאָהר אויסגעבען אויף שיך און קליידער.

— און ווי איז ווען איינער וויל אַמאָל געהן אין טעאַטער, אין קינאָ, צי סתם אַרויסגעהן פאַרברענגען מיט אַ פריינד? וואָס וועט ער האָן מון אָהן געלד?

— טעאַטער און קינאָ וועלען מיר דאָ האָבען אייגענע און אַרויסגעהן פאַר-ברענגען מיט פריינד, דערוויף האַלטען מיר, דאַרף מען קיין געלד נים. און ערגע-סטען פאַל קאָן מען איינלאַדען די פריינד צו זיך. יעדער איינוואוינער פון הויז וועט האָבען אַ רעכט אַריינצונעמען און אונזער קינאָ אויך אַ פריינד און וועט קאָ-נען אויפנעמען און אונזערע גאַסט-צי-מערן וויפיל פריינד ער וועט וועלען.

— אָבער אויסער אייער טעאַטער איז דאָך פאַרהאַן אין מאָסקווע אַ היפּש ביס-סעל אַנדערע טעאַטערס און מסתמא בע-מערע אויך, מאַ וואָס וועט זיין ווען איי-נער וועט וועלען געהן דוקא און אַ'אַנ-דער טעאַטער און נים אין אייער איי-גענעם וואָס ביים הויז?

— וועט ער געהן. מיר וועלען פון צייט צו צייט אַרויסנעמען ! אונזערע שלכ'ים גאַנצע גרופּעס אין טעאַטערס, אויף לעק-ציעס און אויף אַנדערע פאַרוויילונגען, נאַטירליך, אויפ'ן חשבון פון דער אַל-געמיינער קאַסע.

— דאַן וועט ער זיך דאַרפען זוכען אייגענע מיטלען — איז דער אינזשינער מודה.

— און איהר מיינט, אַז אַז דער דאָ-זיגער קאָזאַרמע-רעזשים וועט ביי אייך לאַנג אָנהאַלטען און איהר ניי-געבויטען הויז? — בין איך אָפּגעהערציג און מיין פראַגע. — איהר מיינט, אַז אונטער דער בעסטער קאָמוניסטישער אָרדנונג קאָן מען איינגאַנצען אָפּשאַפען פערזענליכע פערשידענאַרטיגקייטען און איינגעוואוי-נען מענשען צו לעבען ווי שרייבלעך פון אַ מאַשין, אָהן שום פערזענליכע אינ-דיווידועלע אינטערעסען?

— איך מיין גאָרנישט — איז דעם אינזשינער שווער צו ענטפערן דירעקט אויף מיין פראַגע. — איך האָב דאָך אייך געזאָגט, אַז דאָס איז בלויז דער ערש-טער עקספּערימענט. מיר וועלען לע-בען וועלען מיר זעהן ווי אַזוי עס וועט אַרבייטען.

עֶר שפּיליעט אויף זיין פּוּטער, נעמט אַרויס פון דער הויזען-קעשענע אַ פרישן פּעקעל סיגאַרעטלעך, פּערזיבערט, און אַרויסלאָזענדיג דורך דער נאָז צוויי שטראָמען רויך אויף דער פּראָסטינגער מאָסקוואַר וועסטיבול, ווענדעט ער זיך צו מיר אין אַ וויץ:

— איהר זעהט דאָס פּעקעל פּאַפּיראָ-סען? אין אַ קאָמוניסטיש הויז וועט פּונ-דעסטוועגען נים זיין קיין דאגה, ווי קריגט מען עס. אי עס וועט זיין דאָרט נעגוג פּאַפּיראָסען, אי מען וועט זיי קאָ-נען קריגען פון דער הויז-קראָם אָהן געלד.

— זאָלען זיך פרעהען יענע, וואָס רויי-כערן אַ סך — שמייכעל איך — פאַר זיי וועט עס ווירקליך זיין אַ הילף. וואָס וועי-לען זיי אָבער טון אויב מען וועט אייננ-נען בכלל איינפיהרען אַז פּאַפּיראָסען וועלען פערקויפט ווערען אין אַ בעגרע-ניצטער צאָהל אויף קאַרטלעך, פּונקט ווי אַנדערע פּראָדוקטען? און, אגב, צי וועלען יענע, וואָס רויכערן אַ סך, מאַקע קריגען אין אייער קאָמוניסטיש הויז מעהר פּאַפּיראָסען ווי יענע, וואָס רויי-כערן ווייניגער? און ווי איז מיט יענע, וואָס זענען געוואוינט צו רויכערן דוקא אַ גוטען סאָרט פּאַפּיראָס? וועלען זיי זיך מוזען צוגעוואוינען צו אַנ'ערגערן סאָרט, אָדער און דער קאָמונע וועט מען יעדען אַרויסגעבען יענע פּאַפּיראָסען, צו וועלכע ער איז געוואוינט?...

מען אינזשינער קוקט אויף מיר און שמייכעלט אויך. ער איז אַנ'אָנהענגער פון אַזעלכע קאָאָפּעראַטיווע הייזער, וואָס ער בויט איצט אויף דעם פּלאַץ, וואָס שאַליאַפּין האָט אַמאָל געוואוינט, אָבער און די הונדערט פּראָצענט קאָמוניסטי-שע הייזער האָט ער אַליין אויך ווייניג געגלויבען.

— מיר לעבען אין אַ צייט פון גרויסע עקספּערימענטען — ערקלערט ער מיר. — די גאַנצע סאָוויעטישע סיסטעם איז אַנ'עקספּערימענט. מעגען מיר זיך דער-פאַר ערלויבען צו עקספּערימענטירען אויך מיט בויען הייזער אויף ריינע קאָ-מוניסטישע יסודות... מיר וועלען זעהן... מעגליך, אַז דער דאָזיגער עקספּערימענט וועט אַרבייטען... מעגליך...!

מיר לאָזען זיך אַוועק און גאָס אַריין צו דער טראַמוויי-קאַר.

— פערגעסט נים צו קומען צו דעם חנוכת-הבית פון אונזער הויז — דער-מאָנט מיר דער אינזשינער ביים צעשיי-דען זיך.

— ניין, איך וועל נישט פערגעסען — פערזיכער איך איהם.

— דאָ סוויזדאַניאַ!

די קאַר ווערט פערשלונגען אין דעם ענדלאָזער וויסקייט פון דער גאַס...

מאָנטאַג דעם 3-טען מערץ
אין פילהאַרמאָניע-זאַל
ווערט זיך גאַנץ לאָדז טרעפען
אויף דער גרויסער פּרעסע-רעדוטע
א. ג.
„דאָס געזעגנען זיך מיט דעם קאַרנאַוואַל"
אויסערגעוועהנליכע אַטראַקציעס און סורפּריזען!
וואָהל פון לאָדזער שענהייטס-קעניגין!
פּריזען! א. ד. ג., א. ד. ג. א. ד. ג.
אָט אַזוי וועלען זיך אונזערע לאָדזער ווייַלען אויף דער „פּרעסע-רעדוטע".
אָנהויב 10 אָוועגד (–) באַל-קליידונג, קאָסטיום אָדער דאַמינאַ. בילעטען צו בעקומען אין צוקערניע „עספּלאַנאַדאַ" און אין „אַגענציאַ וושכאָדניאַ" אויף זאַכאָדניאַ 72 פּרייזען פון אַ בילעט 8 זל. פאַר מלוכה-בעאַמטע און אָפיצירן הנחה-בילעטען 4 זל.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1.
נאָר פאַר וועגערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוועכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און נערווען-קראַנקהייטען.
קוואַרץ לאַמפּ-עלעקטרישער הייל-קאַבינעט-קאָסמעטיק
טעגליך פון 8 אַ זייגער ביז 9 אָוועגד
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג
בעזונדער וואַרטע צימער פאַר פרויען
וויזיט 3 זלאָטעס

לעמשניצע
17 זגיערסקאַ 17, טעל. 16-93
אַלערליי קראַנקהייטען ווערען עמפאַנגען דורך ספּעציאַליסטען דאָקטוירים פון 9 פריה ביז 6 אָוונד.—מאַסאַזש, עלעקטריזאַציע, ראַנטגען-שלאַפען, קינסטליכע ביגזאַן-פערשטראַלונגען אימפּפונגען געגען שקאַרלאַטינע.

דדא ביה כולה ביה
דלא דא ביה מה ביה נדרים מ"א
אַלע יודען מוזען וויסען, אַז קלויזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט פון פּוילען, אַלע אַרט פּאָדאַניעס ווי: סאָנדאָווע, סקאַרבאָווע און אַדמיני-סטראַציינע אויך שותפות-אַקטן, וואוי-נונגס-אַקטען, אַפּעלאַציעס, ווילאַנ-טשעניעס איבערזעצונגען (אויך העברע-איש) א. ז. וו. שרייבט און ערלעדיגט ליויט'ן אוסטאַוו
רעכטסקאָנסולענט: י. ח. בוזין
לאָדז, אָגראָדאָוואַ 3,
(עגזיסטירט זייט 1910.)
צוגענגליכע פרייזען

צו פּערקויפען אַ נייער סאַלאַנאָווע
שענקל-פּאַטעפאָן
פאַר אַ שפּאָט-ביליגען פרייז ווסכאָדניאַ 16 וו. 9 פּאַרטער.

ביטשריפטען-ביוראָ
און סוחר'ישע עצות
ס'ווערט ערטיילט אַלערליי אינפאָרמאַציעס ווי אויך ווערט געפיהרט אַ פערמיטלונגס-אָבטיילונג אונטער דער פירמע
„OBRONA"
אינהאַבער: מאַקס באַרנשטיין און קאָמפּ.
לאָדז, שיענקעוויטשאַ 15
ערלעדיגט אַלערליי ביטעס צום געריכט, אַדמיניסטראַטיווער מאַכט, סקאַרבאָווי און מיליטער-ענינים. בעמ.: אַ ספּעציעלע וועק-סעל און שטייער - אָפּטיילונג. מיטאַרבייט פון ערשטקלאַסיגע פאַכמענישע כחות
דאָס ביוראָ איז אָפען פון 9 – 7 אָוועגד.

מעכאַנישע שלאָסעריי און וויסעריי
J. Reder, Łódź
Konstantynowska 11 (róg Zachodniej)
כ'נעם אָן פערשידענע שלאָסעריי-אַרבייט און אויטאָגענישע שווייסונגען אונטער גאַראַנטיע.
פּריוואַט-וואוינונג גדאַנסקאַ 20, וו. 17.

אזעלכעס איז נאָך נישט געווען!
נאָר וואָס איז אַרויס פון דרוק אַ העכסט-אינטע-רעסאַנט ספר פון יודישן פאָלקלאָר-אוצר א. ג.
„לעקסיקאָן פון יודישע חכמות"
פון הרב ישעיה זלאָטניק.
דער לעקסיקאָן ענטהאַלט די געקליבענע דבורים, גלייכווערטלעך, אנעקדאָטען און איינפאַלען, פון די גרעסטע חכמי ישראל אין די לעצטער צייט, וועלכע זענען נאָך אין ערגיץ נישט פערעפענטליכט געוואָרען. אַנ'אמת'ען גייסטיגען פערגעניגען קאָן יעדער יוד געפינען אין די חכמות, וועלכע שפּרודלען מיט'ן עכטען יודישען הומאָר און וויץ, וואָס זענען אַזוי איינגענאַרטיג און אָריגינעל אין דער וועלט-פאָלקלאָר-ליטעראַטור. דאָס ספר פאַר'ן פרייז 3 זל.
איז צו בעקומען ביים מחבר:
Rabin Sz. Złotnik, Radom.
נעגען נאָכנאַהמע ווערט נישט געשיקט.

שרייבען שעהן אונד שנעל
לערנט אויס דער בעוואוסטער קאַליגראַף
ל. בערמאַן — אין — 15 לעקציאָנען
אין איין חודש ווערט אויסגעלערנט שרייבען גוט
זאַוואַדזקאַ 19, פּראָנט

האַנדעלס-ביליאַנסען
פאַר'ן יאָהר 1929
ווערען פאַכמעניש אויסגעפערטיגט
דורכ'ן ביוראָ „אַרגוס"
36 זאַכאָדניאַ 36, טעלעפ. 10,847

וויכטיג פאַר דאַמען!
מאַכע איך די עלעגאַנטסטע דאַמען-היטע נאָך דער לעצטער פּאַריזער מאָדע און די עלטעסטע היטע איבער-אַרבייטע איך אויף גענצליך ניי. געדענקט די אַדרעס:
23 זאַוואַדזקאַ 23
פאַר נאָר 2.50 זל.
אין הויף. 2-טען איינגאַנג, לינקס פּאַרטער.
אַנמערק.: ניי היטען די לעצטע נייהייטען אין פּיינער אויספּערטיגונג 50 פּראָצ. ביליגער. ווי איבעראַל
„TOLA"

הלא חכמה תקרא, ותבונה תתן קולה,
בצדק כל אמרי פי, אין בהם נפתל ועקש, אשרי אדם שמע לי, לשקד על דלתותי יום יום. איבער דעם זאָלסטו קומען אין מיין רעכטסקאָנסולענטען-ביוראָ צו ה' מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17 זאַכאָדניאַ 52
טעלעפאָן 148-79
וואו ס'ווערט פּינקטליך און געוויסענהאַפט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס: ציווילנע, קאַרנע, האַנדלאָווע, אַפּעלאַציעס אַדוואָקאַניעס, קלאַוזולעס, זאַפּעזפּיעטשע-ניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, וועגן דירות אין אוזשאָנד ראַזיעמטשע, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
מיט אַכטונג
ד. מאַנעלאַ, רעכטסקאָנסולענט
פּיעטריקאָווער 17

אַבאָנעמענטס-פּרייז: [illegible] אַנאָנסען-פּרייז: [illegible]

Redaktor-wydawca B. Hamburski
Tłocznia: S. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska 16.